SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2926

av Nooshi Dadgostar m.fl. (V)

För ett mer jämlikt Sverige

Sammanfattning

Den svenska ekonomin har utvecklats svagt de senaste åren, med låg tillväxt och stigande arbetslöshet. Reallönesänkningarna, plus regeringens passiva och ineffektiva finanspolitik, har resulterat i en svag utveckling. Den höga arbetslösheten där en stor del av de arbetslösa står långt ifrån arbetsmarknaden kräver en politik för full sysselsättning med investeringar i klimatet och ett tryggande av hushållens ekonomi, samt en fungerande arbetsförmedling. Den nuvarande Arbetsförmedlingen har dock dränerats på resurser. Dessutom har stora delar av arbetsmarknadspolitiken privatiserats, vilket försvårar en sammanhållen, effektiv och koordinerad arbetsmarknadspolitik. Regeringens svar på att få fler i arbete har varit sänkta ersättningsnivåer för framför allt barnfamiljer. Men sänkta ersättningar som incitament ger inga fler jobb i Sverige. Det har konstaterats otaliga gånger, bl.a. av regeringens eget finanspolitiska råd.

Ett strukturproblem i den svenska ekonomin är de stora och kraftigt växande ekonomiska klyftorna. Sverige hör till de OECD-länder där den ekonomiska ojämlikheten ökat mest sedan mitten av 1980-talet. Regeringen har dock fortsatt att sänka skatterna – med sammanlagt 110 miljarder kronor under mandatperioden, vilket innebär att utrymmet att satsa på hushållen eller välfärden ständigt minskar.

Efter tre år på svältkur valde Tidöregeringen i stället att tömma statskassan och låta välfärden stå för notan. Genom att under lång tid låtit bli att satsa har regeringen cementerat lågkonjunkturen.

Med anledning av det osäkra politiska läget och hushållens svåra ekonomiska situation har Vänsterpartiet valt att gå fram med en begränsad budgetmotion för 2027,

där fokus ligger på förslag som kan bidra till att underlätta för hushållen och välfärden. I stället för skattesänkningar mest för de med höga inkomster stärker vi hushållens ekonomi med höjda barnbidrag och permanent lägre priser i kollektivtrafiken. Vi lägger pengar på välfärden, med ett särskilt fokus på sjukvården genom att förlänga sektorbidraget till hälso- och sjukvården. Vi föreslår en strukturell lönepott för att öka lönerna i välfärdsyrkena – Kvinnolönelyftet. Vår politik främjar den gröna omställningen samtidigt som vi sänker arbetslösheten. Så bygger vi Sverige starkare samtidigt som vi utjämnar klyftorna.

Vänsterpartiets reformer i den begränsade budgetmotionen för 2027

Miljoner kronor

Rädda välfärden	
Generella statsbidrag	8 000
Förläng sektorsbidraget till sjukvården	5 000
Kvinnolönelyft	3 000
Reformera tandvården	3 500
Arbetsförmedlingen	1 000
Arbetsmarknadsutbildningen	2 000
Skydda hushållen	
Höjt barnbidrag, 500 kr	12 600
Arbetslöshetsförsäkringen	6 000
Trygghet i socialförsäkringen	3 000
Halverade biljettpriser i kollektivtrafiken	6 500
Återställ högkostnadsskyddet för mediciner	2 700
Höjt bostadsbidrag	1 300
Slopa karensen	0
Förläng och utöka elstödet	2 000
Demokrati och folkrätt	
Stöd till folkbildningen	500
Stöd till UNRWA	1 000

Innehållsförteckning

Sammanfattning 1

Innehållsförteckning 3

1. Det ekonomiska läget 8

1.1 Svensk ekonomi 8
1.2 Finanspolitiska överväganden 10
2. Vänsterpartiets syn på regeringens ekonomiska politik 11
2.1 Regeringens huvudspår var skattesänkarspåret 11
2.2 Ett bidragstak leder inte till fler jobb 12
2.3 Sverige missar klimatmålen med hästlängder 13
2.4 Regeringens elkostnadsskydd är långt ifrån tillräckligt 13
2.5 Sverige sviker världens fattiga och utsatta 14
2.6 En inhuman flyktingpolitik 15
3. Stoppa rånet av hushållen 15
3.1 Använd SBAB för att pressa storbankerna 16
3.2 Förläng och utöka elstödet 17
3.3 Inför Sverigepriser på el 18
3.4 Ta kontroll över de skenande matpriserna 18
3.5 En fastighetsbransch som låter hyresgästerna bära hela bördan 20
4. Rädda välfärden! 21
4.1 Avprivatisera välfärden 22
4.2 Ökade generella statsbidrag och sektorsbidrag till hälso- och sjukvården 23
4.3 Ett kvinnolönelyft 24
4.4 Återställ högkostnadsskyddet för läkemedel 25
4.5 Reformera tandvården 26
4.6 Stöd till folkbildningen 27
5. Skydda hushållen mot regeringens politik 27
5.1 Regeringen prioriterar de som redan har 28
5.2 Höj barnbidraget någon gång! 29
5.3 Höj och reformera bostadsbidraget 30
5.4 Höj tak och ersättningsnivåer i socialförsäkringen 31
5.5 Avskaffa karensavdraget 33
5.6 Sammanfattning av den ekonomiska politiken riktad till hushåll 34

6. Bygg Sverige starkt! 35
6.1 Enkel och billig kollektivtrafik 37
6.2 En aktiv arbetsmarknadspolitik och investeringar för ökad sysselsättning 38
6.2.1 En fungerande arbetsförmedling 38
6.2.2 Fler i arbetsmarknadsutbildning 38
6.2.3 Höj och stärk arbetslöshetsförsäkringen 39
7. Rättvisa skatter 40
7.1 Målen för skattepolitiken 40
7.2 Skatt på kapital och egendom 42
7.3 Enhetliga kapitalskatter 43
7.4 Oligopolskatt på bankernas övervinster 44
7.5 Skatt på förvärvsinkomster 45
7.6 Grönt rotavdrag 47
7.7 Sociala avgifter 47
7.8 Miljöskatter 48
8. Utgiftsramar och fördelning av utgifter i statsbudgeten 50
9. Den offentliga sektorns finanser m.m. 67
10. Beräkning av statsbudgetens inkomster 69

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som föreslås i motionen.
2. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2027–2029 enligt förslaget i tabell 9 i motionen.
3. Riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2027 enligt förslaget i tabell 10 i motionen och ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning och tillkännager detta för regeringen.

4. Riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2028 och 2029 enligt förslaget i tabell 11 i motionen som riktlinje för regeringens budgetarbete.
5. Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden och övriga utgifter för 2027 enligt förslaget i tabell 2 i motionen.
6. Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2028 och 2029 enligt förslaget i tabell 3 i motionen som riktlinje för regeringens budgetarbete.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör avsätta 1 miljard kronor till UNRWA 2027 utöver den föreslagna biståndsbudgeten och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på ett nytt uppdrag till SBAB samt ett nytt avkastningskrav och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör besluta om en stödförordning som fastställer att högkostnadsskyddet mot höga elpriser bör aktiveras om månadsmedelvärdet för spotpriset på el överstiger 75 öre per kilowattimme, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda en obligatorisk elprisförsäkringsavgift för elbranschen och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt bör deklarera till EU att den avser att införa Sverigepriser på el och initiera en samrådsprocess med övriga EU-länder i syfte att implementera Sverigepriser på el och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utöka prisinformationslagen och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör inrätta en ny myndighet, Statens pris- och kartellnämnd, och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning som ser över formerna och villkoren för hyresförhandlingarna, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag till en stopplag för att frysa hyrorna vid dagens nivå under tiden som frågan om formerna och villkoren för hyresförhandlingarna utreds och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en avprivatiseringskommission och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör slopa de prestationsbaserade kömiljarderna och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör införa ett sektorsbidrag till vården och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör öka de generella statsbidragen och att detta bör fördelas med 50 procent till kommunerna och 50 procent till regionerna och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör öka de generella statsbidragen med en förutbestämd faktor motsvarande inflationen och befolkningstillväxten och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör genomföra ett kvinnolönelyft i välfärdssektorn och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återställa högkostnadsskyddet för läkemedel och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återinföra gratis tandvård för unga upp till 23 år och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör införa ett högkostnadsskydd i tandvården i enlighet med vad som anförs ovan och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att anslaget till studieförbunden bör öka med 500 miljoner kronor 2027 och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att barnbidraget bör höjas med 500 kronor per månad och därefter prisindexeras och tillkännager detta för regeringen.

27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att studiebidraget inom studiehjälpen bör höjas med 500 kronor per månad och därefter prisindexeras och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återinföra tilläggsbidraget i bostadsbidraget och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda en reformering av bostadsbidraget och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning för att stärka socialförsäkringens inkomstutjämnande effekt och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör höja taket i sjukpenningen för arbetssökande och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör avskaffa bestämmelserna om sjukpenning på fortsättningsnivå så att den som har sjukpenning i över ett år fortsatt får 80 procent av SGI i stället för 75 procent som i dag, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör höja ersättningsnivån i sjuk- och aktivitetsersättningen samt garantinivån och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör avskaffa karensavdraget och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda införandet av en nationell månadsbiljett i kollektivtrafiken och tillkännager detta för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör förlänga förordningen (2026:1391) om tillfälligt statsbidrag för sänkta priser i kollektivtrafiken t.o.m. den 31 december 2027 och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Arbetsförmedlingens förvaltningsanslag bör höjas med 1 miljard kronor 2027 och tillkännager detta för regeringen.
38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att anslaget för arbetsmarknadspolitiska program och insatser bör öka med 2 miljarder kronor 2027 och tillkännager detta för regeringen.

39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör slopa den nedtrappning som finns i den nya arbetslöshetsförsäkring som trädde i kraft den 1 oktober 2025 och tillkännager detta för regeringen.
40. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på hur arbetslöshetsförsäkringen ska reformeras så att 80 procent av löntagarna får 80 procent av sin tidigare lön, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning om en miljardärsskatt och tillkännager detta för regeringen.
42. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning om 3:12-reglerna i syfte att skapa en reformerad kapitalinkomstbeskattning, präglad av likformighet och rättvisa, och tillkännager detta för regeringen.
43. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på en bankskatt och tillkännager detta för regeringen.
44. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör införa ett färdmedelsneutralt och avståndsbaserat reseavdrag och tillkännager detta för regeringen.

1. Det ekonomiska läget

1.1 Svensk ekonomi

Svensk ekonomi befinner sig i en fas av återhämtning. Under det andra kvartalet ökade BNP i snabb takt, med breda bidrag från hushållens konsumtion, investeringar och export. Framför allt exportsektorn utvecklades starkt under inledningen av året och väntas, med stöd av ökad ekonomisk aktivitet, bidra tydligt till BNP-tillväxten under 2026. Denna makroekonomiska utveckling har dock ännu inte fått motsvarande genomslag på arbetsmarknaden. Eftersom återhämtningen hittills i hög grad har drivits av ökad produktivitet har företagen kunnat höja sin produktion utan att anställa i samma utsträckning eller öka antalet arbetade timmar nämnvärt. Därmed fortsätter sysselsättningen att öka i en långsam takt, trots den starka BNP-tillväxten.

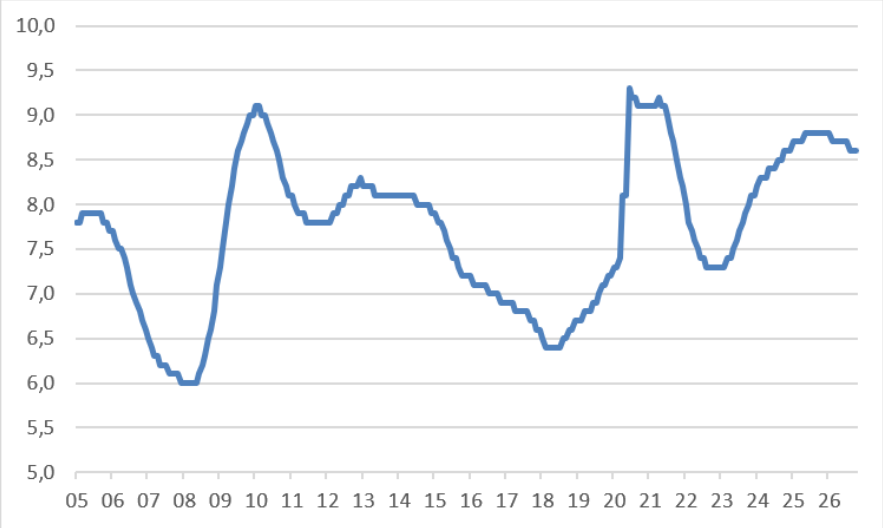
Konjunkturinstitutets "barometerindikatorn", som mäter stämningsläget i ekonomin, steg i oktober och pekar för fjärde månaden i rad på ett starkare stämningsläge än

normalt. Hushållens konfidensindikator föll dock mycket kraftigt, främst inom frågorna om det egna hushållets och landets ekonomi framöver. Hushållens försämrade stämningsläge gäller särskilt för hushåll med lägre inkomster. Stramare finanspolitik framöver – när Tidöregeringsens tillfälliga satsningar löper ut – tillsammans med högre energipriser och stigande räntor riskerar att ytterligare dämpa hushållens framtidstro.

Som antytts ovan är arbetslösheten i Sverige fortfarande mycket hög. I oktober uppgick den till 8,6 procent, se figur 1 nedan. Den höga arbetslösheten är ett politiskt misslyckande. Regeringens finanspolitik – med sitt ensidiga fokus på skattesänkningar - har uppenbarligen misslyckats med att pressa tillbaka arbetslösheten. För att få ned arbetslösheten behövs en radikal omläggning av den ekonomiska politiken. I stället för stora skattesänkningar för de rika och försämrad a-kassa behöver vi massiva investeringar i alltifrån järnväg, banunderhåll, bostäder, vatten- och avlopp, klimatomställning, ny teknik och, inte minst, investeringar i utbildning och aktiv arbetsmarknadspolitik.

Figur 1 Arbetslöshet, 15–74 år, 2005–2026 (okt.)

Procent av arbetskraften, säsongsrensade månadsdata, trendvärden

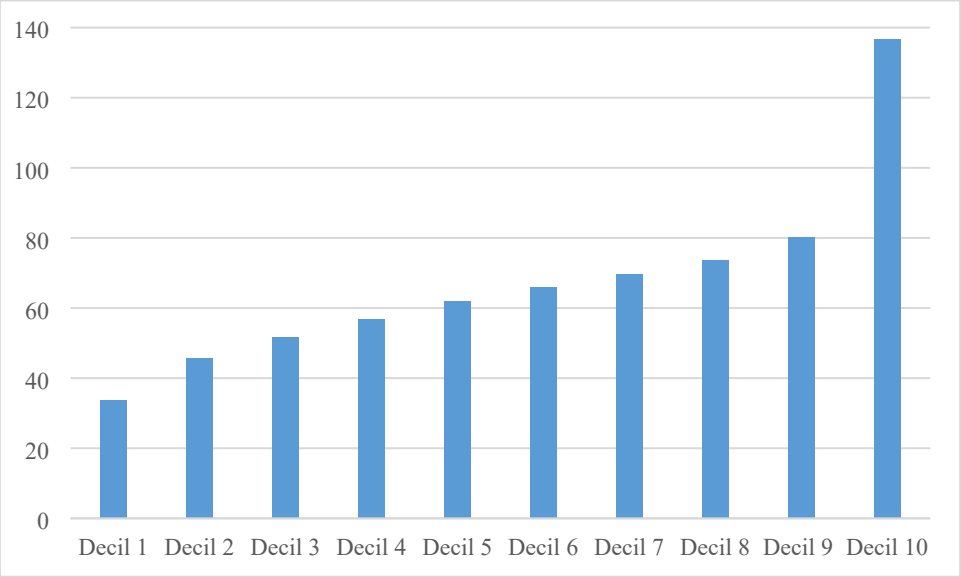

Källa: SCB (AKU)

Ett strukturproblem i den svenska ekonomin är de stora och kraftigt växande ekonomiska klyftorna. Sverige hör till de OECD-länder där den ekonomiska ojämlikheten ökat mest sedan mitten av 1980-talet. I figuren nedan visas hur den ekonomiska standarden utvecklats över inkomstfördelningen. Där framgår det tydligt hur den rikaste tiondelen dragit ifrån de övriga i befolkningen.

Figur 2 Förändring av ekonomisk standard efter decil, 1991–2024

Procentuell förändring av disponibel inkomst efter kapitalvinst

Källa: SCB

1.2 Finanspolitiska överväganden

Det mest centrala målet i det finanspolitiska ramverket är målet för de offentliga finanserna. Från och med 2027 innebär det att den offentliga sektorns finansiella sparande ska vara i balans över en konjunkturcykel. Finansminister Elisabeth Svantesson angav på en pressträff i Harpsund att regeringen bedömer reformutrymmet till 50 miljarder kronor under mandatperioden. Slår man ut det jämt över mandatperioden blir det således ett utrymme på 12,5 miljarder kronor per år. Eftersom övergångsbudgeten inte ska innehålla någon ny politik – utöver de mindre förslag som partierna enats om – innebär det att det finns ett finanspolitiskt utrymme på ca 12,5 miljarder kronor för 2027 i relation till övergångsbudgeten. För att underlätta jämförelsen med regeringen och andra partier väljer Vänsterpartiet att hålla sig inom denna ram, vilket då innebär ett finansiellt sparande som är 12,5 miljarder lägre än övergångsbudgeten.

2. Vänsterpartiets syn på regeringens ekonomiska politik

Efter tre år på svältkur med Tidöpartierna tömde regeringen statskassan och har låtit välfärden stå för notan. Genom att under lång tid låtit bli att satsa har regeringen med stöd av Sverigedemokraterna bidragit till lågkonjunkturen.

Genom regeringens politik och ovilja att agera mot matjättar och elbolag har hushållen blivit skinnade. De ekonomiska marginalerna för många hushåll har utraderats. Arbetslösheten är fortfarande rekordhög och Sverige har nu bland den högsta arbetslösheten i Europa. Regeringens svar på att få fler i arbete har varit ytterligare sänkta ersättningsnivåer för framför allt barnfamiljer. Men sänkta ersättningar som incitament ger inga fler jobb i Sverige. Det har konstaterats otaliga gånger, bl.a. av regeringens eget finanspolitiska råd.[1]

Svenska hushåll drabbas av rekordhöga elpriser och dyra elräkningar, samtidigt som regerings högkostnadsskydd inte ger mer än en hundralapp i stöd till en genomsnittlig villa. Hushållen riskerar dessutom att få betala omotiverat och oskäligt höga elnätsavgifter, eftersom elnätsföretagens intäktsramar beräknas innebära en fortsatt överavkastning för bolagen.[2]

Med ett år kvar till valet öppnade regeringen plötsligt plånboken. Nu tycks man inte ha haft någonting emot att gå med stora underskott. Samtidigt saknar man en långsiktig plan och garantier för att pengarna går dit det faktiskt är avsett. Hade Tidöpartierna menat allvar med att vända lågkonjunkturen hade man gjort betydligt mer och betydligt tidigare. I stället sparade man på slantarna för att kunna spendera ett valår. Helt enkelt för att det skulle se bra ut i valrörelsen.

2.1 Regeringens huvudspår var skattesänkarspåret

Under mandatperioden har regeringen sänkt skatterna med sammanlagt 110 miljarder kronor. Det har nu lagts sammanlagt 10 jobbskatteavdrag och de omfattar nu totalt 230 miljarder kronor per år. Det är inte helt lätt att förstå vilka problem det tionde jobbskatteavdraget ska lösa som inte de tidigare nio har lyckats råda bot på. Regeringen motiverar jobbskatteavdragen med att det ska löna sig bättre att arbeta och att detta ska leda till minskad arbetslöshet. Men den svenska arbetslösheten tredje högst i Europa och på en nivå som närmar sig nivåerna under finanskrisen och pandemin.

Regeringens skattesänkningar med lånade pengar försvårar allvarligt finansieringen av vår gemensamma välfärd. Dessa pengar hade kunnat användas på ett bättre sätt. Sjukvården går på knäna efter år av nedskärningar, tågen går inte i tid, klimatkrisen är akut och vi har en gängbrottslighet som enligt statsministern själv är bortom kontroll.

[1] Svensk finanspolitik, Finanspolitiska rådets rapport 2024.
[2] https://www.konkurrensverket.se/informationsmaterial/nyhetsarkiv/2026/konkurrensverket-ser-risk-for-hoga-elnatsavgifter-under-lang-tid/

2.2 Ett bidragstak leder inte till fler jobb

Regeringen har för innevarande år genomfört en bidragsreform för att ”det ska löna sig mer att arbeta än att leva på bidrag”. Riksnormen har stramats åt och för familjer med fyra barn eller fler finns nu en s.k. begränsningsregel i försörjningsstödet. Regeringen har varit mycket frikostig i sina typexempel för att få det att se ut som om människor på försörjningsstöd lever lyxliv, när det i själva verket är tvärt om. Socialförsäkringsministern har upprepat hur en fembarnsfamilj kan få 46 500 kronor i månaden. I själva verket är den genomsnittliga summan för vad en fembarnsfamilj som har bidrag får knappt 14 000 kronor i månaden.

Regeringen och Sverigedemokraterna har beskrivit reformen som att den kommer att ”modernisera och strama åt riksnormen, så att den bättre speglar dagens konsumtionsmönster och skapar ökad rättvisa mellan olika hushåll”.[3] Det innebär för de flesta sänkning av försörjningsstödet. De som drabbas hårdast av regeringens åtstramningar är barnen. Att familjer plötsligt mister flera tusenlappar i månaden riskerar att kasta in fler barn i fattigdom och öka utsattheten. Utredningen som ligger till grund för förslaget skriver själva att förslaget strider mot barnkonventionen.[4] De skriver dessutom förslaget kan få väsentliga bieffekter, bl.a. i form av ökad kriminalitet, försämrad integration och ökad segregation. Beräkningarna av ekonomiskt bistånd ska enligt lag ges för att tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.[5] Ett bidragstak blir ett avsteg från den lagstiftningen.

Tidöpartierna har också infört ett hårdare aktivitetskrav i försörjningsstödet eftersom man vill ”ställa betydligt högre krav på att människor gör sig anställningsbara”.[6] Men det är knappast någon som ”väljer” att få försörjningsstöd. Regeringen har spridit en bild av att ekonomiskt bistånd ges helt utan krav. I själva verket kan Socialtjänsten redan idag kräva att man söker arbete eller deltar i program och åtgärder för arbetslösa.

Bidragstak och hårdare aktivitetskrav leder inte till fler jobb. För det krävs i stället en regering som är redo att föra en aktiv politik för att faktiskt skapa jobb.

2.3 Sverige missar klimatmålen med hästlängder

Världen står inför ett klimatnödläge och den svenska regeringen har med stöd av Sverigedemokraterna svarat med att göra ingenting. Med dem vid rodret missar Sverige

[3] Regeringen.se, reform för att bryta bidragsberoendet och stärka Sverige. Publicerad 17 september 2025.
[4] SOU 2025:15, Stärkta drivkrafter och möjligheter för biståndsmottagare.
[5] Socialtjänstlag (2025:400).
[6] Regeringen.se, reform för att bryta bidragsberoendet och stärka Sverige. Publicerad 17 september 2025.

klimatmålen med råge. Läget är så illa att Sverige riskerar böter i miljardklassen från EU, men Klimatministern har skyllt på samarbetspartierna och de egna myndigheterna.

Att Sverige inte kommer att klara att nå upp till varken de nationella klimatmålen eller EU:s klimatmål till 2030 tycks bara komma som en överraskning för regeringen. Under hela mandatperioden har regeringen valt att framställa sin klimatpolitik som bättre än vad den är. När Naturvårdsverket 2024 presenterade sina scenarier för hur Sverige skulle nå klimatmålen valde regeringen att gå på det mest positiva, trots massiv kritik.[7] Nu tvingas man konstatera att bristande klimatåtgärder inte leder till en bra klimatpolitik.

Behovet av omfattande investeringar är stort. För att minska utsläppen behöver vägtrafik flyttas över till spårtrafik, bostäder behöver klimatanpassas och elproduktion och elnät behöver byggas ut. Dessutom tillkommer viktiga investeringar för att undvika och mildra effekterna av klimatförändringen. I regeringens och Sverigedemokraternas politik saknas helt den politiska vilja som krävs för att ställa om samhället. För varje år som går utan att vi gör någonting åt utsläppen ökar klimatskulden och det blir svårare att göra någonting åt de problem som redan märks. Då duger det inte med en regering som helt saknar klimatambitioner.

2.4 Regeringens elkostnadsskydd är långt ifrån tillräckligt

Under 2026 införde regeringen ett högkostnadsskydd för el. Det innebär i praktiken ett tillfälligt elpristak om månadsmedelvärdet för spotpriset på el överstiger 1,5 kr/kWh. Men trots att elpriserna rusade under vintermånaderna och hushåll från norr till söder drabbades av höga elräkningar så aktiverades aldrig skyddet. I stället fick regeringen betala ut ett tillfälligt och retroaktivt elstöd under sommaren. På grund av rekordhöga elpriser under oktober 2026 aktiverades elstödet tillslut i elområde SE4, men för en genomsnittlig villa med direktverkande el landade stödet bara på runt 100 kronor.

Vänsterpartiet menar att högkostnadsskyddet har varit utformat med en alltför hög prisgräns. Vi föreslår i stället ett elpristak för hushåll på 75 öre/kWh, som på sikt finansieras genom en obligatorisk elprisförsäkringsavgift på elbranschen. Pristaket på 75öre/kWh kommer att täcka hushållet elkostnader till 90 procent över pristaket. Vårt förslag bygger på samma princip som vid hantering av finansiella kriser. Tidigare har staten gått in och räddat banker med skattemedel när de tagit för stora risker, trots att

[7] SVT Nyheter (29 augusti 2024). Här är siffrorna regeringen inte visar – riskerar missa klimatmålet.

bankerna gjort vinster på riskerna. Idag betalar i stället bankerna själva för sin försäkring genom avgifter till särskilda fonder. På så sätt är det aktieägarna och långivarna som tar förlusterna om något går fel. På samma sätt vill Vänsterpartiet att elbranschen själv ska stå för den försäkring som staten indirekt ger idag. Kostnaderna kommer därigenom bäras av branschen, inte av skattebetalarna.

2.5 Sverige sviker världens fattiga och utsatta

Tidöregeringen har under sin tid vid makten tydligt saknat ambitioner om att ta ansvar för den globala utvecklingen. Människor runt om i världen har protesterat mot Israels folkmord i Gaza och samlats i frustration över att världens makthavare inte gör tillräckligt för att få ett slut på mördandet av civila. Så även i Sverige. Regeringen valde i stället att hålla en mycket låg profil samtidigt som man stoppade allt bistånd till UNRWA och lät Försvarsmakten ingå en miljardaffär med ett israeliskt vapenföretag. Det är ett hyckleri utan motstycke. De dubbla standarderna är tydliga, pratet om mänskliga rättigheter tycks inte omfatta alla. Israel har gått långt utanför folkrätten med sina attacker mot civila. Om folkrättens principer ska kunna upprätthållas är det centralt att demokratiska stater som Sverige agerar när krigsförbrytelser och brott mot mänskligheten begås. En framtida regering måste avbryta allt stöd till Israels regering och militär. Sverige bör avsätta 1 miljard kronor till UNRWA 2027 utöver den föreslagna biståndsbudgeten. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Under sin tid vid makten övergav regeringen med hjälp av Sverigedemokraterna en lång tradition av svensk biståndspolitik. Det etablerade enprocentsmålet slopades redan i budgetpropositionen för 2023 och ersattes då med ett mål satt i kronor och ören. Den totala biståndsbudgeten omfattar numera 53 miljarder kronor. Det handlar om miljardtals kronor som under de senaste åren har försvunnit från arbetet med att utrota hunger och fattigdom i världen. För Vänsterpartiet är det självklart att Sverige ska uppnå målet att en procent av BNI ska avsättas för internationellt bistånd. Tidöregeringens sänkningar innebär dock att återgången kommer att behöva ske över tid. Under en mandatperiod monterade de ner det svenska biståndet. Vi ska åter bygga upp förtroendet för Sveriges biståndspolitik under en mandatperiod.

2.6 En inhuman flyktingpolitik

Tidöregeringen har genomfört en rad skärpningar av migrationslagstiftningen. Vänsterpartiet anser att Migrationsverkets resurser i högre grad bör användas för att säkerställa en effektiv och rättssäker handläggning i stället för att administrera alltmer restriktiva regelverk och bygga ut förvarsverksamheten.

Vänsterpartiet motsatte sig regeringens genomförande av EU:s migrations- och asylpakt i svensk rätt under 2026. Regeringen valde att använda genomförandet för att ytterligare begränsa möjligheterna till skydd och anpassa den svenska lagstiftningen till EU-rättens miniminivå. Detta trots att pakten lämnar ett nationellt handlingsutrymme att utforma delar av regelverket på ett mer humant och rättssäkert sätt.

Vi vill att rättigheter och trygghet ska vara en väg till integration. En politik som försämrar levnadsvillkoren för att avskräcka människor från att söka skydd eller få dem att lämna Sverige splittrar samhället. En stark välfärd som omfattar alla ger bättre förutsättningar att skapa ett tryggt och jämlikt samhälle. Det behövs ett nytt paradigmskifte som bygger på solidaritet, rättssäkerhet och långsiktig trygghet.

Läs mer i vår motion Flyktingpolitik (mot. 2026/27:2169).

3. Stoppa rånet av hushållen

Regeringen drev under inledningen av mandatperioden att det bästa de kan göra för att bekämpa inflationen och underlätta för hushållen i kostnadskrisen var – ingenting. Ändå övergick man ganska snart från att göra ingenting till att kraftigt sänka skatter för de allra rikaste. Det finns inget som talar för att detta har varit rätt strategi. Den här mandatperioden har inneburit den svagaste tillväxten på ett decennium – mycket på grund av hushållens svaga framtidstro och ovilja att konsumera. Vi har sett extrema kostnadsökningar för hushållen.

Ett mer kraftfullt agerande från regeringens sida för att skapa fungerande marknader och förhindra uttaget av övervinster hade gett hushållen helt andra ekonomiska förutsättningar – och därmed hade vi sannolikt haft en annan konjunkturutveckling. Det handlar om livsmedelsjättarnas skamlösa prishöjningar och stora vinstuttag och bankernas enorma pengaregn över sina ägare. Det handlar om att svenska elproducenter tjänar på att svenska hushåll ska betala samma pris för all el som den sist inköpta enheten och om monopolmarknader som elnätet. Det hade varit möjligt att skydda

välfärden i krisen och att ge hushållen större marginaler utan att bidra till att spä på inflationen.

3.1 Använd SBAB för att pressa storbankerna

I likhet med dagligvaruhandeln råder det bristande konkurrens också på bolånemarknaden. Sverige har en mycket hög koncentrationsgrad på bankmarknaden, där de fyra storbankerna kontrollerar runt 80 procent av marknaden och den statliga banken SBAB kontrollerar ca 7 procent. I takt med att Riksbanken höjde styrräntan har bankerna passat på att höja utlåningsräntorna mer. Samtidigt har de kunnat dämpa sina finansieringskostnader på skuldsidan genom att inte höja inlåningsräntor till allmänheten i samma takt.

Det statliga bolåneinstitutet SBAB har tidigare haft en tydlig roll att öka konkurrensen på denna oligopolmarknad. Bankmarknaden är en oligopolmarknad. Det är därmed i högsta grad motiverat för staten att äga en aktör som driver affärsmässig verksamhet för att främja konkurrensen. SBAB bör därför göras om till en fullsortimentsbank samt återfå sitt tidigare uppdrag och avkastningskrav.

Så länge det inte finns ett regelverk på plats som skapar en mer sund konkurrens på bankmarknaden anser Vänsterpartiet att bankernas övervinster ska beskattas. I likhet med vad som införts i flera europeiska länder föreslår Vänsterpartiet därför att en tillfällig bankskatt på 50 procent av bankernas övervinster införs.[8] Regeringen bör återkomma med förslag på ett nytt uppdrag till SBAB samt ett nytt avkastningskrav i enlighet med vad som anförs ovan. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Vänsterpartiets förslag:

- Gör SBAB till en fullsortimentsbank.
- Sänk SBAB:s avkastningskrav till femårig statsobligationsränta plus 5 procentenheter.
- Tillsätt en utredning för att se över SBAB:s risk och vad som är ett rimligt långsiktigt avkastningskrav.

[8] https://www.vansterpartiet.se/nyheter/beskatta-bankernas-overvinster/

3.2 Förläng och utöka elstödet

Under 2026 införde regeringen ett högkostnadsskydd för el. Det innebär i praktiken ett tillfälligt elpristak om månadsmedelvärdet för spotpriset på el överstiger 1,5 kr per kilowattimme. Men trots att elpriserna skenade i hela landet och till och med tredubblades i SE1 så aktiverades aldrig skyddet under vårvintern 2026. Under oktober 2026 har nu stödet äntligen aktiverats i SE4, men trots rekordhöga elpriser innebär den högt satta stödgränsen att en genomsnittlig villa med direktverkande el bara får runt 100 kronor extra i plånboken. Dessutom är högkostnadsskyddet tillfälligt och upphör därmed vid årsskiftet.

Vänsterpartiet vill att elstödet förlängs under 2027, men vi menar också att dagens högkostnadsskydd har varit utformat med en alltför hög prisgräns. Vi föreslår därför ett lägre elpristak. Regeringen bör besluta om en stödförordning som fastställer att högkostnadsskyddet mot höga elpriser bör aktiveras om månadsmedelvärdet för spotpriset på el överstiger 75 öre per kilowattimme. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Vänsterpartiet vill på sikt att elpristödet ska finansieras genom en obligatorisk elprisförsäkringsavgift på elbranschen. Vårt förslag bygger på samma princip som vid hantering av finansiella kriser. Tidigare har staten gått in och räddat banker med skattemedel när de tagit för stora risker, trots att bankerna gjort vinster på riskerna. Idag betalar i stället bankerna själva för sin försäkring genom avgifter till särskilda fonder. På så sätt är det aktieägarna och långivarna som tar förlusterna om något går fel. På samma sätt vill Vänsterpartiet att elbranschen själv ska stå för den försäkring som staten indirekt ger idag. Kostnaderna kommer därigenom bäras av branschen, inte av skattebetalarna. Regeringen bör utreda en obligatorisk elprisförsäkringsavgift på elbranschen i enlighet med vad som anförs ovan. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Vänsterpartiets förslag:

- Avsätt 2 miljarder kronor 2027 för att förlänga det tillfälliga elstödet och inför ett elpristak på 75 öre per kilowattimme.
- Utred en obligatorisk elprisförsäkringsavgift på elbranschen.

3.3 Inför Sverigepriser på el

Sverige har god tillgång till el och har en stadig överproduktion. Vi kan i de flesta fall tillgodose det inhemska behovet av el med råge. Dagens modell med marginalprissättning på el på en gemensam EU-marknad innebär att priset bestäms baserat på vad det kostar att producera den sist köpa elen på marknaden. Det innebär att det oftast är den dyra fossilelen som sätter priset för alla konsumenter, vilket gör att de svenska hushållen betalar för en feltänkt marknad.

Dessutom riskerar de höga elpriserna att bromsa klimatomställningen, eftersom viktiga elektrifieringsprocesser fördyras. Investeringsviljan kan på sikt hotas av de höga priserna och i takt med att energiprisernas förutsägbarhet försvåras hotas även planerbarheten för den energitunga industrin.

Vänsterpartiet har föreslagit en prisskyddsmodell som innebär att Sveriges fyra elprisområden kvarstår men separeras från den el som exporteras.[9] Den exporterade elen blir i praktiken ett femte elprisområde. Rent praktiskt skulle den nya modellen fungera så att ett pris fastställs för respektive inhemskt elprisområde (så som sker i dag) och ytterligare ett för det utländska elprisområdet. Den stora fördelen är att priset för de inhemska områdena då motsvarar de faktiska behoven. Detta innebär betydligt lägre priser för svenska konsumenter samtidigt som exportvolymerna och exportpriserna förblir desamma som i dag. Regeringen bör skyndsamt deklarera till EU att den avser införa Sverigepriser på el och initiera en samrådsprocess med övriga EU-länder i syfte att implementera Sverigepriser på el i enlighet med vad som anförs ovan. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Vänsterpartiets förslag:

- Inför Sverigepriser på el – separera inhemska priser från exportpriset på el.

3.4 Ta kontroll över de skenande matpriserna

Den svenska marknaden för dagligvaruhandel är koncentrerad till fyra aktörer. I så mycket som var tredje kommun finns endast en eller två etablerade dagligvaruaktörer. Det saknas vidare lågprisbutiker i en tredjedel av landets kommuner, vilket innebär att ca en miljon invånare inte har tillgång till en lågprisbutik i sin kommun.[10]

[9] https://www.vansterpartiet.se/sank-elkostnaderna-infor-sverigepriser/
[10] Konkurrensverket (2024). Konkurrensverkets genomlysning av livsmedelsbranschen 2023–2024.

Till skillnad mot en ”riktig” marknad där enskilda företag har svårt att påverka priset, innebär en oligopolmarknad att det är lätt att följa varandras agerande. Det innebär att priset på mat snarare handlar om hur dessa företag beter sig mot varandra för att maximera vinsten. Dessutom karakteriseras matmarknaden av att grossistledet (partihandeln) också har en betydande koncentration. Om vinsterna ska hamna i partihandeln eller butik är en närmast administrativ affär inom företaget.

Vänsterpartiet menar att vi måste lagstifta mot överpriserna på mat.[11] För att snabbt få ner priserna ska handlarna vara skyldiga att redovisa inköpspriser och andra kostnader till Konkurrensverket. På så sätt kan myndigheten kontrollera om matbutikerna sätter oskäligt höga priser och den som gör det ska få kännbara böter. Om någon handlare lämnar oriktiga uppgifter för att kunna sätta högre matpriser än vad som är motiverat ska det vara brottsligt, med fängelse i straffskalan. Vänsterpartiet anser även att det behövs lagstiftning som bryter upp den skadliga kopplingen mellan matbutikerna och deras grossister, samt att grossisternas otillbörliga handelsmetoder mot livsmedelsproducenterna kriminaliseras. Så kan Sverige få ned matpriserna och skapa en fungerande livsmedelsmarknad.

Regeringen har inte agerat för att få till någon förändring på detta område. I stället föreslog man tillfälligt sänkt moms på livsmedel från 12 till 6 procent under perioden 1 april 2026 till 31 december 2027. De har också inrättat en matpriskommission där Konsumentverket, Konkurrensverket, KI och SCB fått i uppdrag att följa matprisernas utveckling.

Nedsatt moms på livsmedel innebär en låg träffsäkerhet om sänkningen är tänkt att fördela köpkraft till barnfamiljer och låginkomsthushåll men detta är vad som står till buds för hushållen. Då måste det skapas system för att garantera att miljarderna hamnar i vanligt folks plånböcker och inte i ökade vinster och utdelningar för ICA-gruppen. Dagens konkurrensverk är i detta sammanhang en helt tandlös myndighet, vilket också styrks av den nyligen publicerade statliga utredning: Förbättrad konkurrens i offentlig och privat verksamhet (SOU 2025:22).

Vänsterpartiet är mycket angelägna om att regeringens momssänkning går ograverad till hushållen på lång sikt och inte spär på matvarujättarnas redan enorma vinster. Därför föreslår vi att prisinformationslagen utsträcks till att för livsmedel gälla från samma dag regeringen aviserade momssänkningen på livsmedel.[12] Regeringen bör utöka

[11] https://www.vansterpartiet.se/wp-content/uploads/2023/11/lagstiftning-mot-overpriser-v231125.pdf
[1212] https://www.vansterpartiet.se/wp-content/uploads/2025/09/Presstraff-Matprisreglering-2025.pdf

prisinformationslagen i enlighet med vad som anförs ovan. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Dessutom föreslår vi en ny myndighet: Statens pris- och kartellnämnd, SPK, som ska ansvara för skarp priskontroll i dagligvaruhandeln. Den nya myndigheten ska ha verktyg för att införa sanktioner mot de företag som inte följer prisinformationslagen samt som förbättrar sin egen intjäning på konsumenternas och skattebetalarnas bekostnad. Regeringen bör inrätta en ny myndighet, Statens pris- och kartellnämnd, i enlighet med vad som anförs ovan. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Vänsterpartiets förslag:

- Utöka prisinformationslagen.
- Inrätta en ny myndighet; Statens pris- och kartellnämnd.

3.5 En fastighetsbransch som låter hyresgästerna bära hela bördan

Sedan januari 2022 har hyreskostnaderna ökat snabbare än priserna. Till skillnad från det ägda boendet går inte boendekostnaden upp och ner med räntenivåerna, hyrorna går bara uppåt.

Det är inte rimligt att hyresgästerna ensamma ska stå med hela bördan av ökade kostnader. Hyresgästernas skydd mot oskäliga hyreshöjningar måste stärkas. Idag använder sig många fastighetsägare till en oberoende skiljeman för att försöka runda systemet med förhandlingar med Hyresgästföreningen. Vänsterpartiet menar att spelreglerna i hyresförhandlingar måste ses över med syftet att skydda hyresgästerna mot missbruk och spekulation. Regeringen bör tillsätta en utredning som ser över formerna och villkoren för hyresförhandlingarna enligt vad som anförs ovan. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Regeringen bör återkomma med förslag till en stopplag för att frysa hyrorna vid dagens nivå under tiden frågan om formerna och villkoren för hyresförhandlingarna utreds. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Vänsterpartiets förslag:

- Tillsätt en utredning som ser över spelreglerna i hyresförhandlingar.
- Inför en stopplag för att frysa hyrorna vid dagens nivå.

- Stopp för oskäliga hyreshöjningar och renovräkningar.[13]

4. Rädda välfärden!

Stora nedskärningar i verksamheten på bred front i kommuner och regioner har gjort välfärden och verksamheten mycket sårbar. Även om effektiviseringar och nya arbetssätt, i kombination med dämpad inflation och lägre pensionskostnader, har gett många kommuner har ett betydligt mer stabilt ekonomiskt läge har det krävts nedskärningar.

Sverige lider av en underfinansierad hälso- och sjukvård som inte förmår möta de behov som finns och som kommer att finnas framöver. En ojämlik vård över landet, brist på vårdplatser i regionerna, brist på legitimerad personal och otillräckliga arbetsvillkor är några av problemen.

Omfattande privatisering och utförsäljningar av offentlig verksamhet har gjort att många kommuner inte har rådighet över den samhällsviktiga verksamheten inom kommunens gränser, något som gör att verksamheten blir svår att samordna och styra i kriser.

En underbemannad sjukvård som inte klarar av sitt uppdrag i fredstid kommer inte att kunna växla upp om behovet plötsligt ökar i kris eller konflikt. Det handlar ytterst om samhällets funktionalitet och är helt nödvändigt för ett fungerande civilt försvar.

Kvinnor som arbetar i vår gemensamma välfärd halkar efter alltmer i löneutvecklingen. Det beror på att arbeten som domineras av kvinnor, särskilt inom vård, omsorg, skola och barnomsorg, värderas lägre än andra arbeten med likvärdiga krav. Vänsterpartiet föreslår därför ett Kvinnolönelyft som innebär en höjning av välfärdsarbetande kvinnors löner och i förlängningen pensioner.

Trots att förskolans och skolans roll för att minska samhällsproblemen understryks gång på gång så säkerställer inte regeringen att det finns tillräckligt med resurser för verksamheterna inom skolområdet: förskolan, grundskolan, fritidshemmen, gymnasieskolan, vuxenutbildningen och folkhögskolorna – alla vittnar om att det krävts besparingar.

Vi måste få ett stopp på ”pressmeddelandepengar” till sjukvård, skola och omsorg. I våra nordiska grannländer räknar man upp den statliga finansieringen av välfärden i takt med inflation, kostnadsökningar och den demografiska utvecklingen. Ett liknande

[13] Med möjlighet att göra undantag för legitima behov av hyresökning.

system skulle vara självklart att införa i Sverige. En värdesäkring av statsbidragen är ingen satsning, det är stabilisering. Utebliven värdesäkring innebär däremot urholkning.

Vänsterpartiet föreslår i denna budgetmotion att de generella statsbidragen ska öka kraftigt och i takt med inflation, löner och befolkningens tillväxt i olika åldersgrupper de kommande åren. Ökade generella statsbidrag till kommuner är den plattform som krävs för att verksamheterna ska få arbetsro för att skapa en långsiktigt trygg, demokratisk och produktiv utbildningssektor.

Vi måste få ett stopp på vinstuttaget från välfärden. Idag försvinner miljarder kronor varje år från medborgarna och välfärden i form av vinster till välfärdsbolagen.

4.1 Avprivatisera välfärden

De totala vinsterna i välfärden ligger runt 10–20 miljarder per år.[14] Det motsvarar 35 tusen fler undersköterskor i omsorgen.

Den totala utförda verksamheten inom vård, skola och omsorg summerade till 1 439 miljarder år 2023. Av detta stod privata företag för 252 miljarder.[15] Det innebar att 18 procent av verksamheten inom välfärdssektorn utfördes av privata företag. Men den absoluta majoriteten av verksamheterna är finansierat av oss skattebetalare. Privata företag står för 2 procent av finansieringen, hushållen står för 5 procent och primärkommuner står tillsammans med staten och regionerna för 89 procent av finansieringen.

Drygt 70 procent av svenska folket tycker inte att vinstutdelning i skattefinansierad vård, skola och omsorg ska tillåtas. Strax över 60 procent tycker att låta privata företag svara för äldreomsorg är ett dåligt förslag.

Vinstuttagen från välfärdsföretagen är svåra att reglera. Flera aktörer tar inte ut överskottet i verksamheten i vinst samma år, utan investerar i nya verksamheter eller uppköp av andra företag. Överskottet används då för att expandera och därmed höja värdet på företaget, som sedan kan säljas med stor vinst. Andra exempel på värdeöverföringar är via lån, räntor och avskrivningar inom samma koncern. Välfärdsföretaget kan också hyra lokaler av ett fastighetsbolag inom samma koncern och betala en hyra som överstiger den marknadsmässiga. Det finns också möjlighet att köpa tjänster från andra bolag i samma koncern med en högre ersättning än om anbud tagits in.

[14] Källa RUT 2026:404
[15] SCB (2025), Finansiärer och utförare 2023.

Detta måste få ett stopp i sin helhet. Därför föreslår Vänsterpartiet att det tillsätts en Avprivatiseringskommission. Det innebär en omfattande offentlig utredning för samtliga välfärdsområden med uppdrag att ta fram en heltäckande politik för att ta tillbaka välfärdsverksamheter i offentlig regi och skapa utrymme för ideella aktörer.

I Norge gav styrande socialdemokratiska Arbeiderpartiet och Senterpartiet 2022 (efter påtryckningar från SV) en statlig utredning uppdraget att utreda möjligheten att fasa ut/reglera kommersiella aktörer i välfärden: Avkommersialiseringsutredningen[16]. Uppdraget var att ta fram förslag på hur kommersiell drift kan fasas ut eller hårdare regleras inom olika skattefinansierade välfärdstjänster. Regeringen bör tillsätta en avprivatiseringskommission i enlighet med vad som anförs ovan. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Vänsterpartiets förslag:

- Tillsätt en omfattande avprivatiseringskommission.

4.2 Ökade generella statsbidrag och sektorsbidrag till hälso- och sjukvården

Sjukvården är den del av välfärden som drabbats hårdast av regeringens neddragningar de senaste åren och har ett enormt behov av tillskott. För att fortsätta rikta det statliga stödet till vården, där behoven är som störst, föreslår Vänsterpartiet ett sektorsbidrag till sjukvården. Sektorsbidraget innebär att regionerna själva beslutar över hur resurserna används, varför stödet till viss del går att likna vid ett generellt statsbidrag till hälso- och sjukvården. Det är regionerna som är bäst lämpade att besluta över vilka satsningar som behöver prioriteras i respektive region. Större resurser, med stor flexibilitet för regionerna att förfoga över, är också en nyckel för att öka jämlikheten inom vården. Regeringen bör införa ett sektorsbidrag till vården. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Vänsterpartiet har under en längre tid varit kritiskt mot de prestationsbaserade kömiljarderna för att de inte kortar vårdköer, inte höjer kvaliteten i vården och inte går att förena med målet om en jämlik vård. Vi anser att satsningen bör avskaffas i sin helhet och resurserna tillföras hälso- och sjukvården genom ökade sektorsbidrag och ökade generella statsbidrag. Regeringen bör slopa de prestationsbaserade kömiljarderna. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

[16] https://arenaide.se/wp-content/uploads/sites/2/2024/11/avkommersialiseringsutredningen-digital.pdf

Regeringen genomförde ingen höjning av de generella statsbidragen i år och slopade samtidigt sektorsbidraget. Kommunsektorn behöver höjda generella statsbidrag för att uppfylla sina åtaganden, stora investeringsbehov och för att förhindra fortsatta nedskärningar. Vänsterpartiet föreslår ökade generella statsbidrag med 8 miljarder 2027 och fördela dem med 50 procent till kommunerna och 50 procent till regionerna.

Vänsterpartiet föreslår att de generella statsbidragen därefter ska öka i takt med inflation, löner och befolkningens tillväxt i olika åldersgrupper de kommande åren. Regeringen bör öka de generella statsbidragen i enlighet med vad som anförs ovan. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Vänsterpartiets förslag:

- Öka de generella statsbidragen med 8 miljarder kronor 2027. Detta bör fördelas med 50 procent till kommunerna och 50 procent till regionerna.
- Avsätt 5 miljarder kronor i ett förlängt sektorsbidrag.
- Slopa de prestationsbaserade kömiljarderna.
- Öka de generella statsbidragen med en förutbestämd faktor motsvarande inflationen och befolkningstillväxten.

4.3 Ett kvinnolönelyft

Kvinnor som arbetar i vår gemensamma välfärd halkar efter alltmer i löneutvecklingen. Trots höga krav, stort ansvar och avgörande samhällsinsatser tjänar kvinnor i kvinnodominerade välfärdsyrken fortfarande tusentals kronor mindre i månaden än män i likvärdiga yrken. En arbetarkvinna i kommunal sektor tjänar i dag i snitt 6 000 kronor mindre i månaden än en arbetarman i industrin. Skillnaderna kan inte förklaras av utbildning, kompetens eller erfarenhet. Det beror på att arbeten som domineras av kvinnor, särskilt inom vård, omsorg, skola och barnomsorg, värderas lägre än andra arbeten med likvärdiga krav. Trots att kvinnolöner formellt avskaffades för över 65 år sedan lever konsekvenserna kvar. Med dagens lönebildning minskar inte gapet, det växer.

Vänsterpartiet föreslår därför ett Kvinnolönelyft, en satsning på 30 miljarder kronor över tio år för att minska lönegapet mellan kvinnodominerade välfärdsyrken och mansdominerade yrken. Det innebär en höjning av välfärdsarbetande kvinnors löner och i förlängningen pensioner. Kvinnolönelyftet innebär att tre miljarder kronor per år i 10 år avsätts i en särskild jämställdhetspott, utöver det så kallade märket. Potten ska

fördelas av arbetsmarknadens parter och riktas till yrken som bedöms vara värdediskriminerade. Det kan exempelvis handla om undersköterskor, barnskötare, förskollärare, fritidspedagoger och barnmorskor. Löneökningarna ska komma utöver ordinarie lönepåslag och gälla alla som arbetar i de berörda yrkena, både kvinnor och män. Kvinnolönelyftet är ett avgörande steg för jämställda löner och för att välfärdens yrken ska gå att leva på. Regeringen bör genomföra ett kvinnolönelyft i välfärdssektorn i enlighet med vad som anförs ovan. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Vänsterpartiets förslag:

- Avsätt tre extra miljarder av statsbidragen årligen till en strukturell jämställdhetspott som verkar i tio år. Löneökningar som hämtas från den strukturella jämställdhetspotten ligger utanför märket.

4.4 Återställ högkostnadsskyddet för läkemedel

Den första juli 2025 förändrades högkostnadsskyddet för läkemedel så att patienterna betalar en högre egenavgift. Syftet med höjningen är, enligt regeringen, att förbättra möjligheterna till en hållbar finansiering av läkemedelskostnaderna. Till följd av höjningarna och utformningen av skydd mot höga kostnader beräknas patienternas samlade egenavgifter för läkemedel öka med 2 700 miljoner kronor för 2027.

De läkemedel som omfattas kan i många fall vara livsnödvändiga, eller avgörande för att människor ska få en dräglig tillvaro. Höjningen har skett i en tid då de svenska hushållen har varit extremt pressade av en ekonomisk kris som regeringen vägrar att hantera på något annat sätt än att förvärra klyftorna i samhället.

Höjningen av högkostnadsskyddet genomfördes dessutom utan vare sig analys av de konsekvenser det får för de patienter som inte har råd att betala för sina mediciner eller alternativa förslag och lösningar på de problem som regeringen säger sig vilja lösa. Regeringen bör återställa högkostnadsskyddet för läkemedel i enlighet med vad som anförs ovan. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Vänsterpartiets förslag:

- Dra tillbaka höjningen av högkostnadsskyddet för läkemedel. Vi avsätter 2 700 miljoner kronor 2027 för ändamålet.

4.5 Reformera tandvården

Tänderna är en del av kroppen och tandvården bör på sikt ingå i sjukvården. Alla ska ha råd att ha bra tänder, inte bara de som kan betala dyra behandlingar. Sedan tandvårdsmarknaden avreglerades har priserna stigit kraftigt. De höga kostnaderna för undersökning och behandling gör att de som tjänar minst besöker tandläkaren mer sällan eller tvingas att avstå från tandläkarbesök. Personer med väldigt låga inkomster har ingen nytta av dagens allmänna högkostnadsskydd eftersom det bara gäller kostnader över 3 000 kronor och endast halva kostnaden ersätts. Det har bidragit till att tandhälsa har blivit en klassmarkör.

Trots tydliga utfästelser från Sverigedemokraterna om progressiva tandvårdsreformer har politiken gått i helt fel riktning. Sverigedemokraterna och regeringen har sänkt åldersgränsen för fri tandvård från 23 till 19 år och slopat det dubbla tandvårdsbidraget för personer mellan 23 och 29 år. Vänsterpartiet vill införa ett verkligt högkostnadsskydd inom tandvården. Det skulle ge en betydande fördelningspolitisk effekt. Vårt förslag liknar kostnadsfördelningen inom hälso- och sjukvården. Förslaget innebär att 100 procent av patientens kostnader skulle subventioneras över 1 450 kronor per 12-månadersperiod.[17] Tandhälsa skulle genom denna reform bli en del av den universella svenska välfärdsmodellen. Fördelningseffekten är god eftersom patientandelen av avgiften för tandvård minskar och den skattefinansierade delen ökar. Regeringen bör återinföra gratis tandvård för unga upp till 23 år. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Regeringen bör införa ett högkostnadsskydd i tandvården i enlighet med vad som anförs ovan. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Vänsterpartiets förslag:

- Återinför gratis tandvård för unga upp till 23 års ålder. Vi avsätter 500 miljoner kronor för ändamålet.
- Tandvård bör jämställas sjukvården.[18] Vi avsätter 3 miljarder kronor för ett riktigt högkostnadsskydd i tandvården.

[17] Enligt modellen för högkostnadsskydd täcker subventioneringen kostnader för ersättningsberättigad tandvård som högst motsvarar respektive åtgärds referenspris, vilket beslutas av TLV, alternativt vårdgivarens pris om detta är lägre. Högkostnadsskyddet beräknas enligt samma princip som för hälso- och sjukvården, alltså 0,025 gånger prisbasbeloppet avrundat nedåt till närmaste femtiotal kronor.
[18] https://www.vansterpartiet.se/nyheter-hem/vansterpartiet-gar-till-val-pa-billig-tandvard/

4.6 Stöd till folkbildningen

Folkbildningen är en viktig plattform för människors möjlighet till bildning och utveckling under hela livet. Den stärker demokratin och människors möjlighet att delta i samhället. Vänsterpartiet har tydligt motsatt sig regeringens stora sänkning av stödet till studieförbunden. Studieförbunden fyller en unik roll i svensk utbildning och når ut till fler och är bredare. De är för många en första kontakt med det svenska föreningslivet och en väg in i samhället. Vänsterpartiet väljer därför att öka statsbidraget och satsar 500 miljoner kronor mer än regeringen på studieförbunden.

Anslaget till studieförbunden bör öka med 500 miljoner kronor 2027. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Vänsterpartiets förslag:

- Satsa på studieförbunden med 500 miljoner kronor per år.

5. Skydda hushållen mot regeringens politik

Till följd av de senaste årens höga inflation har omkring tio års reallöneökning raderats ut. De senaste årens snabba prisökningar på basvaror såsom el, boende, mat och drivmedel har inneburit kraftigt ökade levnadsomkostnader för hushållen. Regeringen har varit mycket restriktiva med förslag riktade till de hushåll som har det sämst ställt under mandatperioden. I stället har de sänkt skatterna för sig själva med 4 000 kr i månaden och för statsministern med 4 500 kr i månaden, samtidigt som en undersköterska får cirka 700 kronor i månaden i sänkt skatt.[19]

Antal som lever i materiell och social fattigdom[20] var 730 000 personer 2025, en fördubbling jämfört med 2021. Av dessa är det 400 000 personer som lever i allvarlig materiell och social fattigdom[21]. Av de indikatorer som mäter materiell och social fattigdom är det vanligast i Sverige att inte ha råd att betala en större oförutsedd utgift – var femte individ[22] klarar inte det.

[19] Enligt beräkningar i RUT 2026:158, som är en försiktig beräkning av skatteförändringarna. Om vi utgår från samma skatteregler som 2022 så skiljer det 6 000 kr i månaden för de högsta inkomsterna.
[20] Materiell och social fattigdom är ett fattigdomsmått som används inom EU. För att anses leva i materiell och social fattigdom behöver man uppfylla minst 5 av 13 definierade krav, bl.a. sakna kontantmarginal, ha kommit efter med betalningar, inte ha råd med internet i bostaden, inte ha råd att laga en måltid med kött, kyckling, fisk eller vegetariskt alternativ varannan dag, inte ha råd med två par skor, inkl. vinterskor, och inte ha råd med nya kläder. SCB (2023-06-29), Att mäta fattigdom.
[21] Uppfylla minst 7 av de 13 definierade krav som nämns ovan.
[22] 22 procent av befolkningen 16 år och äldre.

Kronofogden rapporterar fortsatt om dramatiska ökningar av antalet skuldsatta och de samlade skuldbeloppen. 2025 var så många som 450 tusen personer skuldsatta och det totala skuldbeloppet var 154 miljarder kronor.

Den här utvecklingen syns inte bara i statistiken. Hjälporganisationer har under flera år vittnat om hur de har behövt ställa om sina verksamheter för att möta nya grupper och ta ett allt större ansvar när de offentliga skyddsnäten monteras ned. I en undersökning som Rädda Barnen, Röda Korset, Hyresgästföreningen och Majblomman publicerar årligen framgår tydligt att det nu inte handlar om enstaka år utan om en varaktig ekonomisk utsatthet, framför allt för barn till ensamstående föräldrar.[23] I den senaste rapporten framkommer att 50 procent av de ensamstående föräldrarna med låga inkomster har haft svårt att ha råd med näringsrik mat. Lika stor andel har haft svårigheter med att betala fritidsaktiviteter och nya kläder anpassade för årstiden. Fyra av tio har haft svårt att betala kollektivtrafik vid något eller några tillfällen. Skillnaderna mot en kontrollgrupp bestående av slumpmässigt utvalda barnfamiljer är betydande, där motsvarande siffra är 2 procent.

Målen för den ekonomiska familjepolitiken är att bidra till en god ekonomisk levnadsstandard för alla barnfamiljer, att bidra till minskade skillnader i de ekonomiska villkoren mellan hushåll med och utan barn samt att bidra till ett jämställt föräldraskap. Förmågan hos förmånerna i den ekonomiska familjepolitiken att minska den ekonomiska utsattheten har minskat markant under 2000-talet. Det är framför allt de behovsprövade bidragen som har mist sin förmåga att minska andelen ekonomiskt utsatta hushåll.[24]

Vänsterpartiet har en mängd förslag för att underlätta för hushållen i krisen. Fler av dem beskrivs nedan.

5.1 Regeringen prioriterar de som redan har

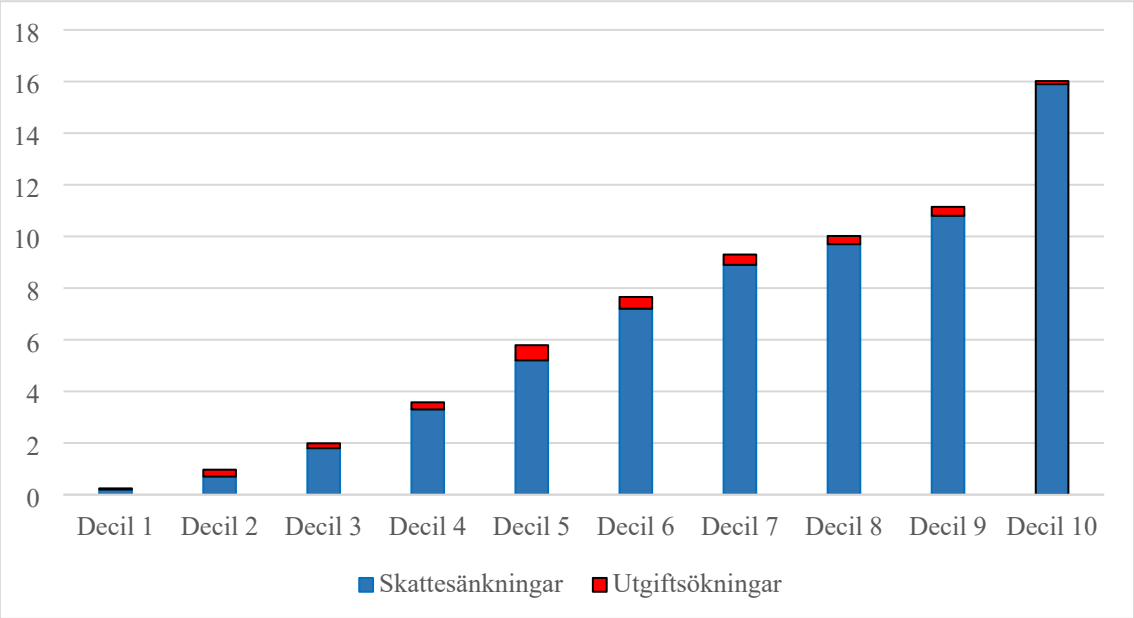
Tidö-regeringen har med en överväldigande precision riktat in sin politik på de individer och hushåll som redan har en stabil ekonomisk situation och lagt försvinnande lite resurser på de hushåll som verkligen har behövt stöttning i en historisk kostnadskris. Det går att tydliggöra på en rad olika sätt. Nedan har vi valt att visa det genom att samla regeringens inkomstskattesänkningar under mandatperioden – totalt 65 miljarder kronor

[23] Rädda Barnen, Röda Korset, Hyresgästföreningen och Majblomman (2025). Barnfamiljers ekonomiska svårigheter 2026.
[24] Försäkringskassan (2025), Barnhushållens ekonomi – Resultatindikatorer för den ekonomiska familjepolitiken 2025.

– och visa hur de fördelar sig över inkomstgrupperna. I en sådan räkneövning blir det mycket tydligt var pengarna hamnar – mer än hälften har tillfallit de 30 procent med högst inkomster. Så mycket som en fjärdedel av skattesänkningarna går till den rikaste tiondelen av hushållen.

Utgiftsreformerna som berör hushållen har långt ifrån varit lika talrika. De har dessutom varit mycket begränsade i sin omfattning. Det handlar framför allt om en inkomstbaserad arbetslöshetsförsäkring, ett höjt tak i arbetslöshetsersättningen och aktivitetsstödet under de 100 första ersättningsdagarna samt ett höjt bostadsbidrag.[25]

Figur 3 Skattesänkningar och utgiftsökningar, hushåll miljarder kronor

Källa: RUT.

5.2 Höj barnbidraget någon gång!

Ensamstående föräldrar är en grupp som ofta har det betydligt svårare ekonomiskt än andra grupper, vilket också har beskrivits ovan. I SCB:s undersökningar av samtliga familjer syns exempelvis att möjligheten att ha råd med en oförutsedd utgift är en slags ekonomisk utsatthet som skiljer sig stort beroende på bland annat kön och familjesituation. Ensamstående mammor har betydligt svårare än ensamstående pappor

[25] Enligt RUT 2025:1607, som inkluderar följande förslag: En arbetslöshetsförsäkring baserad på inkomster, prop. 2023/24:128 Höjt tak i arbetslöshetsersättningen och aktivitetsstödet under de 100 första ersättningsdagarna från 1 200 till 1 236 kronor, prop. 2024/25:99
Höjd kostnadsersättning för lärlingar i den gymnasiala lärlingsutbildningen, prop. 2024/25:1 Höjd sjuk- och rehabiliteringspenning i särskilda fall samt höjt boendetillägg, prop. 2024/25:1
Höjt bostadsbidrag, prop. 2025/26:1

att möta oförutsedda utgifter; 56 procent av de ensamstående mammorna saknar en kontantmarginal jämfört med hälften så stor andel bland de ensamstående papporna.

Barnbidragets värde har urholkats under lång tid. Sedan den senaste höjningen 2018 har priserna på hushållens basvaror såsom mat, boende, hushållsartiklar och bränsle skenat. Eftersom barnbidraget inte höjts i takt med att priserna ökat har barnbidraget återigen urholkats och barnfamiljerna har inte längre samma ekonomiska stöd av ersättningen. Swedbank konstaterade våren 2025 att barnbidragets reala nivå då var den lägsta på 50 år.

Barnbidraget behöver höjas och dessutom skyddas för framtida inflation. Vänsterpartiet anser därför att barnbidraget, tillsammans med studiebidraget inom studiehjälpen, bör öka med totalt 500 kronor per månad för att komma upp på en nivå så att barnbidraget återigen kan bidra till att täcka hushållens basala utgifter, och därefter bör barnbidraget prisindexeras så att inte dess värde på nytt urholkas i takt med inflationen. Barnbidraget, tillsammans med studiebidraget inom studiehjälpen, bör höjas med 500 kronor per månad och därefter prisindexeras. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Vänsterpartiets förslag:

- Höj barnbidraget med 500 kronor. Vi avsätter 12,6 miljarder kronor för detta.

5.3 Höj och reformera bostadsbidraget

Antalet hushåll som får bostadsbidrag har minskat de senaste tjugo åren. Trenden har varit särskilt tydlig de senaste fem åren, då antalet hushåll som fått bostadsbidrag har minskat med 34 procent.[26] En del av förklaringen är att inkomstgränsen för bostadsbidrag inte justerats i samma takt som inkomsterna har ökat. Inkomstgränsen för ungdomshushåll har inte höjts sedan 1997. För barnfamiljer höjdes den senast 2021. Med anledning av den höga inflationen infördes en tillfällig höjning av bostadsbidraget 2022. Detta förlängdes iom den nuvarande regeringens beslut för första halvåret 2024 men avskaffades från den 1 juli 2025.

För barnfamiljer höjdes den övre bostadskostnadsgränsen 2026. Höjningen innebar både att barnhushåll som har bostadsbidrag kan få mer i bidrag och att fler hushåll kan beviljas bidraget.

[26] Källa: Försäkringskassan (2026), Korta analyser 2026:2.

I väntan på att bostadsbidraget reformeras i grunden föreslår Vänsterpartiet att tilläggsbidraget på den förhöjda nivån om 40 procent av det preliminära bostadsbidraget ska återinföras. Regeringen bör återinföra tilläggsbidraget i bostadsbidraget i enlighet med vad som anförs ovan. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Bostadsbidraget har urholkats under lång tid, vilket har resulterat i att färre har fått ta del av det och att det ersätter en mindre del av boendekostnaden. Vi ser behov av en större reformering av bidraget. I reformeringen vill vi bland annat se höjda inkomstgränser (som sedan bör indexeras), höjda gränser för bostadskostnaderna (som sedan bör indexeras) och att bidraget för konstrueras så att andra inkomster, t.ex. försörjningsstöd, inte minskar i samma omfattning som bostadsbidraget ökar.[27] Regeringen bör utreda en reformering av bostadsbidraget i enlighet med vad som anförs ovan. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Vänsterpartiets förslag:

- Återinför tilläggsbidraget i bostadsbidraget till 40 procent av de preliminära bidraget, vi avsätter 1,3 miljarder för detta ändamål.
- Utred en större reformering av bostadsbidraget med höjda inkomst- och bostadskostnadsgränser.

5.4 Höj tak och ersättningsnivåer i socialförsäkringen

Socialförsäkringarna har urholkats under flera års tid. Det gäller inte minst pensionerna och sjukförsäkringen, inkluderat arbetsskadeförsäkringen, men också flera av de ersättningar och bidrag som tillhör familjepolitiken.

Den 1 januari 2022 höjdes taket i sjukpenningen till 10 prisbasbelopp. Taket i sjukersättningen ligger på 8 prisbasbelopp, medan föräldraförsäkringen ligger på 10 prisbasbelopp och graviditetspenningen och den tillfälliga föräldrapenningen (vab) på 7,5 prisbasbelopp. Vänsterpartiet anser att taken i transfereringssystemen bör vara enhetliga.

[27] Hyresgästföreningen har länge uppmärksammat att det är en hög risk att bli återbetalningsskyldig för bostadsbidraget. År 2024–2025 har över en tredjedel av alla som mottar bostadsbidrag blivit återbetalningsskyldiga. Detta eftersom bidraget baseras på en preliminär inkomstuppgift, och det korrekta beloppet fastställs först upp till två år senare. Det gör att många avstår från att söka bostadsbidraget av risk för att bli skuldsatta. Att se över denna problematik bör också ingå i utredningen.

För att stärka socialförsäkringens inkomstutjämnande effekt anser Vänsterpartiet att det bör tillsättas en utredning som ser över dessa system. Utredningen bör grundas på följande principer: a) Ersättningsnivåer och tak bör utformas så att 80 procent av löntagarna får 80 procent av lönen i ersättning. För att nå dit behöver taken höjas. Vänsterpartiet vill se en höjning av taken i samtliga delar av socialförsäkringen.

b) Inkomstrelaterade ersättningarna, inkluderat tak och grundnivåer, ska inkomstindexeras, c) Kostnadsrelaterade ersättningar, såsom barnbidrag och bostadsbidrag, ska prisindexeras, d) Nominella belopp ska endast användas undantagsvis. Regeringen bör tillsätta en utredning för att stärka socialförsäkringens inkomstutjämnande effekt enligt vad som anförs ovan. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Flera ersättningsnivåer inom sjukförsäkringen behöver höjas. Vänsterpartiet vill höja taket i sjukpenningen för arbetssökande från dagens 543 kronor per dag till 753 kronor per dag. Därefter bör det inkomstindexeras. Regeringen bör höja taket i sjukpenningen för arbetssökande enligt vad som anförs ovan. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Vi vill också avskaffa bestämmelserna om sjukpenning på fortsättningsnivå så att den som har sjukpenning i över ett år fortsatt får 80 procent av SGI i stället för 75 procent som i dag. Regeringen bör avskaffa bestämmelserna om sjukpenning på fortsättningsnivå enligt vad som anförs ovan. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Vänsterpartiet anser vidare att ersättningsnivån i sjuk- och aktivitetsersättningen bör höjas till 80 procent av antagandeinkomsten och att garantinivån bör höjas. Regeringen bör höja ersättningsnivån i sjuk- och aktivitetsersättningen samt garantinivån enligt vad som anförs ovan. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Vänsterpartiets förslag:

- Utred socialförsäkringarna med syfte att återinföra ovan beskrivna grundläggande principer.
- Höj taket i sjukpenningen för arbetssökande till 753 kronor per dag och inkomstindexera det. Vi avsätter 1,1 miljarder för detta.
- Avskaffa bestämmelserna om sjukpenning på fortsättningsnivå så att den som har sjukpenning i över ett år fortsatt får 80 procent av SGI. Vi avsätter 500 miljoner för detta.
- Höj ersättningsnivån i sjuk- och aktivitetsersättningen. Vi avsätter 1,4 miljarder.

5.5 Avskaffa karensavdraget

I ett läge där hushållen vänder på varje krona blir det kostsamt att stanna hemma när man är sjuk. För den som arbetar inom Kommunals avtalsområden, yrken där de anställda ofta utsätts för smitta, kostar varje sjuktillfälle omkring 1 000 kronor före skatt i karensavdrag. På ett år blir det i genomsnitt 3 000 – 6 000 kronor i uteblivna inkomster. En betydande summa för de allra flesta.

Även sjuknärvaron kostar pengar, både för samhället och för individen. Den direkta kostnaden kommer i form av att smittspridningen ökar och fler riskerar att insjukna när anställda går till jobbet, trots att de egentligen borde vara hemma och bli friska. På sikt riskerar den som upprepade gånger är sjuknärvarande en sämre hälsa och ökad risk både för långtidssjukskrivning och förtida pension, enligt SHOP-studien vid Karolinska institutet. En kostsam konsekvens både för den enskilda och för samhället i stort, och något som till stor del skulle kunna avhjälpas genom ett slopat karensavdrag.

Sverige är i dag det enda landet i Norden som har karensavdrag. Tyvärr tyder inget på att det kommer att avskaffas. Under coronapandemin infördes en tillfällig ersättning för karensavdraget (karensersättning), tack vare Vänsterpartiet och flera pådrivande fackförbund. Denna ersättning är slopad sedan den 1 april 2022. S-regeringen tillsatte i mars 2022 en utredning för att se över karensavdraget och sjuklönen (dir. 2022:23). Utredningen lades ned av Tidö-regeringen, och ersattes av en intern utredning inom Socialdepartementet.

I december 2023 presenterade departementet sina slutsatser som bland annat innehöll ett förslag om att införa ett karenstak. Det innebär att karensavdrag inte ska göras om sådant avdrag har gjorts för en individ vid sex tillfällen under de senaste tolv månaderna. Karenstaket skulle ersätta det nuvarande allmänna högriskskyddet som innebär motsvarande skydd för individer som haft fler än 10 karensavdrag under en tolvmånadersperiod.

Förslaget är långt ifrån tillräckligt och skulle ha liten effekt om det genomfördes. Ännu har regeringen inte agerat utifrån förslaget. Regeringens hantering av hela frågan tyder på att den inte kommer att lösa de uppenbara problem som finns.

Vänsterpartiet anser att karensavdraget bör avskaffas snarast, för att underlätta för hushållen i det tuffa ekonomiska läge som råder och för att det med stor sannolikhet skulle bidra till en förbättrad folkhälsa. Regeringen bör avskaffa karensavdraget. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Vänsterpartiets förslag:

- Avskaffa karensavdraget.

5.6 Sammanfattning av den ekonomiska politiken riktad till hushåll

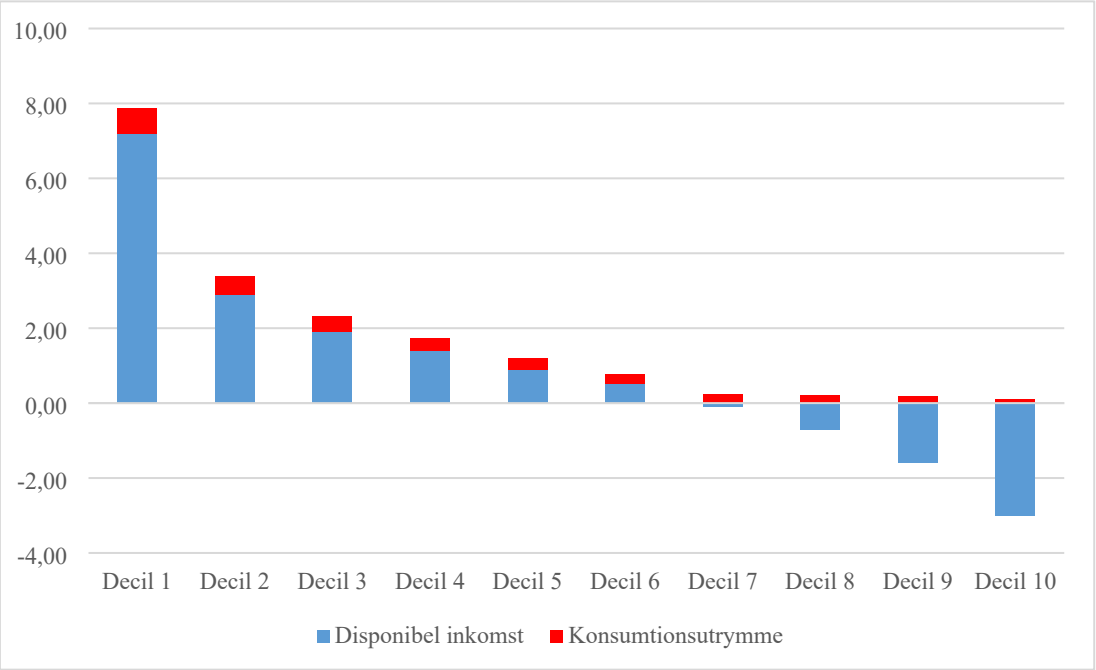
Vänsterpartiet har under mandatperioden förslagit en rad reformer ämnade att lyfta hushållen ur den ekonomiska krisen och skapa en grund för en rimlig vardag för barnfamiljerna och välstånd för hela landet på sikt. Det handlar både om att reglera marknader som i dag drivs av svag konkurrens och om att stötta hushållen här och nu. Förutom höjda barnbidrag och tillfälligt höjda bostadsbidrag, har vi lagt förslag som skulle göra det rejält mycket billigare att använda kollektivtrafik, vilket skulle ge en betydande lättnad för hushållen. Vi har föreslagit slopat karensavdrag och så väl höjd a-kassa som höjt och ett i grunden reformerat bostadsbidrag. På skatteområdet vill vi skapa en mer rättvis beskattning, där höginkomsttagarna ska bidra mer, både när det gäller löneinkomster och på sitt sparande i form av ISK – över samma belopp. Samtidigt har vi lyft vikten av att försäkringsinkomster ska beskattas på samma sätt som lön, vilket innebär skattesänkningar för personer som är arbetslösa eller föräldralediga och vi föreslår en återinförd avdragsrätt för fackföreningsavgifter. Samtliga förslag finns presenterade i vår budgetmotion för 2026.[28]

Detta skulle innebära betydande inkomstförstärkningar för hushållen. Även höginkomsttagarhushåll får höjda barnbidrag och gynnas av lägre bankräntor. Men de stora vinnarna är medel och låginkomsttagarhushållen.

En fördelningsanalys av Vänsterpartiets förslag i vår budgetmotion för 2026 gör det tydligt att Vänsterpartiets politik riktar sig till dem som behöver det allra mest. När alla hushåll delas in i lika stora inkomstgrupper och sorteras efter ekonomisk standard så blir det tydligt att sju av tio hushåll skulle vara vinnare med vår politik.

[28] https://www.vansterpartiet.se/wp-content/uploads/2025/10/Budget2025_webb.pdf

Figur 4 Förändring av genomsnittlig ekonomisk standard i olika inkomstdeciler med Vänsterpartiets politik, procent år 2026

Källa: Egna beräkningar.

6. Bygg Sverige starkt!

Sverige och världen står i dag inför större utmaningar än på länge. Vi befinner oss både i en klimatkris och i ett i många avseenden nytt säkerhetspolitiskt läge. FN har konstaterat att världen inte längre kommer att kunna hålla den globala uppvärmningen under 1,5 grader. Det är helt nödvändigt att omställningstakten ökar kraftigt, och att de globala utsläppen minskar drastiskt. Vänsterpartiet har en omfattande klimatpolitik och vi ser ett behov av genomgripande samhällsinvesteringar. Läs mer om våra förslag i vår motion Klimatet (mot. 2025/26:2789).

Många av de nödvändiga förändringarna av vår produktion och konsumtion behöver genomföras de närmaste tio åren. Om omställningen ska lyckas behöver den ske med en tydlig folklig förankring för de genomgripande förslag som behöver komma till. Därför kan och bör inte klimatpolitiken frikopplas från frågor om sysselsättning, välfärd och regional utveckling. På mycket kort tid behöver omställningen av vår konsumtion och produktion sättas i centrum av samhällets utveckling och den ekonomiska politiken. Det är tydligt att marknadens krafter inte kan lösa kritiska systemfrågor.

Ett sådant område är bostadsmarknaden. Sverige behöver en ny bostadspolitik med betydligt högre ambitioner än vad som varit fallet de senaste decennierna. Antalet påbörjade bostäder har störtdykt under Tidöregeringens mandatperiod.

Bostadsbristen måste byggas bort. Några andra åtgärder kan inte lösa grundproblemet: nämligen bristen på bostäder. Alla fakta visar att det är fler miljövänliga hyresrätter med rimliga hyror som främst behöver byggas, något marknaden visat sig inkapabel att klara av. Läs mer om våra bostadspolitiska förslag i motionen Bostadspolitik, planering och byggande (mot. 2025/26:2821).

Det är tydligt att staten behöver ta ett större ansvar för att lösa bostadsfrågan i landets kommuner. Vänsterpartiet har tidigare föreslagit en ny struktur för att öka byggandet av hyresrätter med rimliga hyror. Den innebär att staten identifierar särskilda bostadsbristområden, att markkostnaden regleras och att byggrätter auktioneras ut till de byggherrar som uppfyller kraven och kan erbjuda låga hyror. I utbyte får vinnarna förutom lägre markkostnader även tillgång till statligt garanterad finansiering, vilket möjliggör nyproduktion till betydligt lägre kostnader. Kommunerna behåller planmonopolet men får ekonomisk kompensation för att upplåta mark inom systemet. Bostäderna ska omfattas av samma system som andra hyresrätter och hyrorna ska förhandlas av parterna.

Vänsterpartiet ser ett stort behov av att stärka totalförsvaret. Det är nödvändigt för att skapa ett trovärdigt svenskt försvar och ett robust samhälle som kan stå emot kriser och konflikter. Den svenska försvarsförmågan behöver snabbt förstärkas. Det innebär stora satsningar på både militärt och civilt försvar och en försvarsmakt med goda villkor och löner för personalen, men också ett bredare fokus på samhällets funktionalitet. Det bygger på att alla invånare får den välfärd, den hjälp och det stöd som de behöver. Det betyder att alla ska ha en trygg bostad, att förskola och äldreomsorg ska ge våra yngsta och äldsta en trygg och givande vardag och att alla ska känna sig säkra såväl på gator och torg som i det egna hemmet.

Att rusta Sverige för kris och konflikt handlar om såväl att ha en beredskap för militära hot och hybridhot som att möta effekterna av klimatförändringen och risken för långvariga leveransuppehåll i fråga om el och livsmedel och andra civila svårigheter. Dessutom krävs klimatanpassning i en rad samhällsviktiga verksamheter. Det handlar om behov motsvarande miljardtals kronor under de kommande åren. Samhällets motståndskraft är helt avhängig hur väl vi klarar den utmaningen. Uteblivna

investeringar har en direkt påverkan på hela totalförsvarets förmåga att genomföra sitt uppdrag – att skydda och försvara Sverige.

Vänsterpartiet står bakom de tidigare planerade satsningarna för uppbyggnaden av totalförsvaret, där alla riksdagens åtta partier är överens. Vi föreslår därutöver ytterligare åtgärder som skulle stärka Sveriges totalförsvar, inte minst genom att kommuner och regioner ska kunna bibehålla personaltäthet.

6.1 Enkel och billig kollektivtrafik

Under 2026 genomförde Tidöpartierna en tillfällig sänkning av kollektivtrafikpriserna – men problemet är att den är just tillfällig. För Vänsterpartiet är det självklart att priserna inte ska höjas igen. Vi vill därför se en permanent modell som tar rygg på Tysklands framgångsrika och rikstäckande månadsbiljett. Tysklandsbiljetten gör det möjligt att resa kollektivt över hela landet för ett par hundralappar i månaden. Biljetten har både ökat resandet med kollektivtrafik och minskat bilåkandet.

Vänsterpartiet menar att Sverige behöver en Sverigebiljett. Den ska kosta 450 kronor för vuxna och 225 kronor för barn och unga, studenter och pensionärer. Förslaget innebär i praktiken en halverad taxa i kollektivtrafiken. Det ska vara enkelt, billigt och man ska kunna resa obegränsat med all kollektivtrafik i hela landet. Regeringen bör utreda införandet av en nationell månadsbiljett i kollektivtrafiken i enlighet med vad som anförs ovan. Det bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Fram tills att en permanent modell finns på plats vill vi förlänga satsningen med halverade kollektivtrafikpriser. Regeringen bör förlänga förordning (2026:1391) om tillfälligt statsbidrag för sänkta priser i kollektivtrafiken till och med den 31 december 2027. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Vänsterpartiets förslag:

- Utred en nationell månadsbiljett, en Sverigebiljett, som gör det möjligt att resa kollektivt över hela landet.
- Avsätt 6,5 miljarder kronor 2027 för att förlänga satsningen med halverade priser i kollektivtrafiken fram tills att en nationell månadsbiljett har införts.

6.2 En aktiv arbetsmarknadspolitik och investeringar för ökad sysselsättning

Vänsterpartiets politik strävar mot full sysselsättning. Med full sysselsättning menar vi att alla som vill och kan arbeta ska ha ett arbete som det går att försörja sig på. Ingen ska behöva gå arbetslös annat än under korta perioder och sysselsättningsgraden ska vara tillräckligt hög för att finansiera en generös offentlig välfärd.

Vänsterpartiet vill återupprätta den aktiva arbetsmarknadspolitiken. Det kräver större satsningar på aktiva åtgärder som rustar och höjer de arbetssökandes kompetens, liksom att de myndigheter som berörs kan fokusera på det område de är bäst på. Regeringens insatser på området har i stort sett varit obefintliga samtidigt som massarbetslösheten bitit sig fast.

6.2.1 En fungerande arbetsförmedling

Arbetslösheten är hög och fortsätter att öka. För att rusta de arbetslösa att ta de jobb som finns och de nya jobb som växer fram krävs en aktiv arbetsmarknadspolitik. Det förutsätter i sin tur en fungerande arbetsförmedling. Idag präglas Arbetsförmedlingen av stora brister. Det står klart att myndigheten med nuvarande förutsättningar inte klarar av sitt uppdrag – att förmedla arbete till människor som är arbetslösa. För att komma till rätta med Arbetsförmedlingens brister krävs åtgärder både på lång och på kort sikt.

Arbetsförmedlingen ska finnas tillgänglig i hela landet för att garantera att alla medborgare ges ett likvärdigt stöd oavsett var man bor. Myndigheten ska fokusera på att rusta de arbetssökande och matcha dem mot de jobb som finns och växer fram. Verksamheten ska bedrivas i offentlig regi utan vinstintresse. Det kräver mer personal och fler AF-kontor. Därför höjer vi myndighetens förvaltningsanslag. Arbetsförmedlingens förvaltningsanslag bör höjas med 1 miljard kronor 2027. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Vänsterpartiets förslag:

- Stoppa kaosprivatiseringen av Arbetsförmedlingen.
- Höj Arbetsförmedlingens förvaltningsanslag med 1 miljarder kronor 2027.

6.2.2 Fler i arbetsmarknadsutbildning

Många av dem som är arbetslösa idag saknar den utbildning och kompetens som efterfrågas på arbetsmarknaden. Samtidigt råder det brist på arbetskraft i många branscher. Behoven av utbildning, och andra former av arbetsmarknadspolitiska

program och insatser som rustar de arbetslösa att ta de jobb som finns och de nya som växer fram, är omfattande.

Arbetsmarknadsutbildning leder i hög utsträckning till arbete och ger långsiktigt positiva effekter på deltagarnas arbetsinkomster. Fler arbetslösa ska ges möjlighet att delta i arbetsmarknadsutbildning. Samtidigt bör kvaliteten på utbildningarna förbättras och i högre grad än i dag riktas mot bristyrken.

På sikt behöver arbetsmarknadsutbildningen ses över. Det är tydligt systemet idag fungerar bristfälligt. Inte minst med tanke på hur oseriösa aktörer utnyttjar branschen. För att fler ska kunna ta del av den behövs det också skapas bättre ekonomiska förutsättningar på individnivå. Anslaget för arbetsmarknadspolitiska program och insatser bör öka med 2 miljarder kronor 2027. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Vänsterpartiets förslag:

- Öka anslaget för arbetsmarknadspolitiska program och insatser med 2 miljarder kronor 2027.

6.2.3 Höj och stärk arbetslöshetsförsäkringen

Vänsterpartiet är starkt kritiskt till den reform av arbetslöshetsförsäkringen som Tidöregeringen genomdrivit och som började gälla den 1 oktober 2025. Den innebär en kraftig försämring av a-kassan och en kraftig försämring kommer inte pressa ned arbetslösheten.

Arbetslöshet bekämpas genom en ekonomisk politik för full sysselsättning, genom investeringar som ger jobb och genom en aktiv arbetsmarknadspolitik som rustar de arbetslösa att ta de jobb som finns och de nya jobb som växer fram. Regeringens förslag på försämringar i arbetslöshetsförsäkringen blir därför inte bara ett slag i luften utan leder till onödigt lidande för många grupper – i synnerhet för långtidsarbetslösa som fått en kraftigt sänkt ersättning med regeringens politik.

Det faktum att regeringen inte bedrivit en ekonomisk politik för full sysselsättning, inte genomfört några investeringar som ger jobb och inte heller bedrivit någon aktiv arbetsmarknadspolitik värd namnet innebär att regeringen frånhänt sig ansvaret för att pressa ned arbetslösheten. Det ansvaret läggs i stället på individen. Det är djupt cyniskt och ovärdigt ett välfärdsland som Sverige.

För att den som förlorar jobbet ska kunna få goda möjligheter att antingen ställa om eller hitta ett jobb som motsvarar ens kompetens behöver arbetslöshetsförsäkringen ge en rimlig ersättning.

Vänsterpartiets mål är att 80 procent av löntagarna ska få 80 procent av sin tidigare lön vid arbetslöshet. Det vill vi åstadkomma genom att höja den högsta dagpenningen och grundbeloppet (tak och golv), indexera ersättningsbeloppen till löneutvecklingen, höja ersättningsnivån till 80 procent för hela ersättningsperioden samt för tid med aktivitetsstöd, förbättra kvalificerings- och ersättningsvillkoren och återinföra studerandevillkoret.

Vänsterpartiets förslag om att taket i arbetslöshetsförsäkringen ska uppgå till en nivå som innebär att 80 procent av löntagarna har inkomster under det. Till följd av våra förslag skulle deltagarna i de arbetsmarknadsåtgärder vi satsar på få en högre ersättning. Vi underlättar därmed omställningen.

Regeringen bör slopa den nedtrappning som finns i den nya arbetslöshetsförsäkringen som ikraftträdde den 1 oktober 2025. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Regeringen bör återkomma med förslag på hur arbetslöshetsförsäkringen ska reformeras så att 80 procent av löntagarna får 80 procent av sin tidigare lön. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Vänsterpartiets förslag:

- Reformera a-kassan. Vänsterpartiet avvisar regeringens försämrade a-kassa som ikraftträdde den 1 oktober 2025 samt avser att påbörja en reform där 80 procent av löntagarna ska få 80 procent av sin tidigare lön vid arbetslöshet. Vi avsätter 6 miljarder kronor för ändamålet 2027.

7. Rättvisa skatter

7.1 Målen för skattepolitiken

En politik för hållbar tillväxt, ökad jämlikhet och full sysselsättning förutsätter en välfärd av hög kvalitet och väl utvecklade socialförsäkringssystem. Skattesystemet har en avgörande roll i att skapa förutsättningar för detta. Skatteintäkterna ska säkerställa en stabil finansiering av välfärden, offentliga investeringar, utbildning samt en aktiv

arbetsmarknads- och näringspolitik. Skatterna ska också bidra till att omfördela inkomster och utjämna ekonomiska skillnader mellan olika grupper i samhället samt användas som ett verktyg för att främja klimat- och miljömässig hållbarhet.

Ett relativt högt skatteuttag kan dessutom bidra till hög sysselsättning. När välfärdstjänster som äldreomsorg, förskola och fritidshem finansieras gemensamt skapas förutsättningar för fler att förvärvsarbeta och kombinera arbetsliv med familjeliv. En välfungerande, skattefinansierad välfärd är därmed inte bara en grund för social trygghet och jämlikhet, utan också en viktig förutsättning för ett högt arbetskraftsdeltagande och en stark samhällsekonomi.

Skatternas främsta uppgift är att finansiera välfärden och andra gemensamma åtaganden. För att upprätthålla förtroendet för skattesystemet krävs att det präglas av tydlighet, enkelhet och likformighet, med generella regler och breda skattebaser. Dessa principer var vägledande för den stora skattereformen i början av 1990-talet, som bland annat innebar lägre beskattning av arbete, högre beskattning av kapital och minskade möjligheter till skatteplanering.

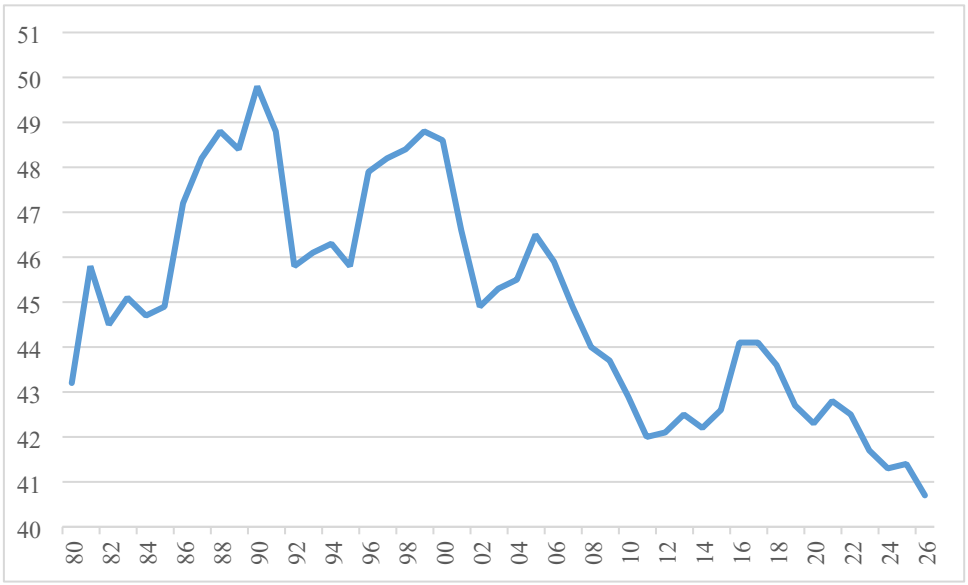
Sedan dess har emellertid en rad avsteg gjorts från reformens grundläggande principer. Genom successiva förändringar har skattesystemet blivit alltmer komplicerat, med en mängd olika avdrag, skattereduktioner och skattenedsättningar. Samtidigt har det samlade skatteuttaget minskat betydligt. Mellan 1990 och 2026 har skattekvoten sjunkit från 49,8 till 40,7 procent av BNP, vilket motsvarar ca 630 miljarder kronor i mindre skatteinkomster varje år (se figur 4 nedan).

Denna utveckling har begränsat det offentligas ekonomiska utrymme och ökat pressen på välfärdens finansiering. Samtidigt har skattesänkningarna bidragit till att förstärka den ekonomiska ojämlikheten. När skatteintäkterna minskar försvåras möjligheterna att upprätthålla välfärdstjänster av hög kvalitet, möta växande samhällsbehov och genomföra nödvändiga investeringar.

Sverige behöver därför en genomgripande skattereform som stärker skattesystemets legitimitet, ökar de offentliga intäkterna och återupprättar principerna om likformighet, enkelhet och breda skattebaser. En sådan reform bör utformas med målet att säkra en långsiktigt hållbar finansiering av välfärden, minska den ekonomiska ojämlikheten och

skapa bättre förutsättningar för ett jämlikt och hållbart samhälle.

Figur 5 Skattekvoten, 1980–2026

Källa: Konjunkturinstitutet och BP26

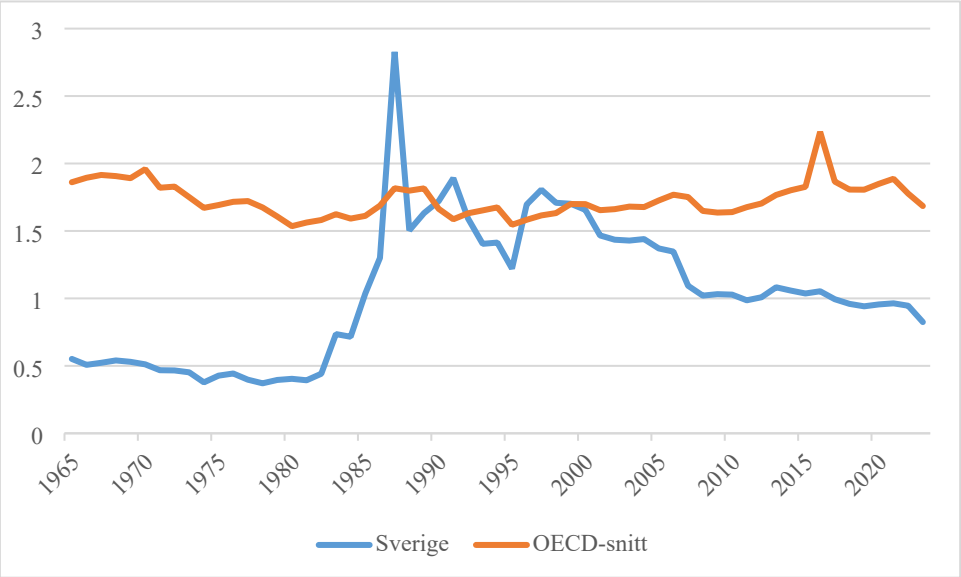
Skattesänkningarna har satt press på de offentliga välfärdstjänsterna och ökat den ekonomiska ojämlikheten. Sverige behöver en ny stor skattereform, som ökar skatteintäkterna och stärker likformigheten i skattesystemet.

7.2 Skatt på kapital och egendom

Sverige har i ett internationellt perspektiv låga egendomsskatter. I slutet av 1990-talet låg de svenska egendomsskatterna ungefär på OECD-snittet. Därefter har de svenska skatterna sjunkit medan skatterna inom OECD i grova drag varit oförändrade som andel av BNP. I Sverige uppgick egendomsskatterna till 0,82 procent av BNP 2023, medan motsvarande siffra för OECD-snittet var 1,68 procent (se figur 5 nedan).[29] Sverige hör till ett av få OECD-länder som varken har en förmögenhetsskatt, arvs- och gåvoskatt eller en fastighetsskatt som är kopplad till bostadens (fulla) värde.

[29] RUT, Dnr. 2026:962.

Figur 6 Egendomsskatter i procent av BNP, 1965–2023

Källa: RUT, Dnr 2026:962

Den franska ekonomen Gabriel Zuchman har studerat den skeva förmögenhetsfördelningen, både globalt och för Sverige. För Sveriges del kan det noteras att de ultrarika (Top 0,0005 %) har en effektiv skattesats på cirka 20 procent (alla skatter inkluderat) medan de flesta i Sverige betalar mellan 40–50 procent i skatt enligt denna beräkningsmetod.[30] Den främsta anledningen till att de superrikas låga effektiva skattesats är deras användning av privata holdingbolag. Detta är inte rimligt. De superrika behöver betala sin del av finansieringen av välfärden. Regeringen bör tillsätta en utredning om en miljardärsskatt. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Vänsterpartiets förslag:

- Tillsätt en utredning om en möjlig utformning av en miljardärsskatt.

7.3 Enhetliga kapitalskatter

En grundläggande princip bakom 1990-talets skattereform var att stärka den horisontella rättvisan i skattesystemet, det vill säga att lika inkomster så långt som möjligt ska beskattas lika. Likformighetsprincipen skulle tillämpas konsekvent för att skapa ett mer enhetligt och rättvist skattesystem. Som en del av reformen infördes en separat och

[30] Ring, Seim och Zucman (2026), ”Personal Holding Companies, Tax Progressivity, And Inequality”. NBER Working Paper Series.

proportionell beskattning av kapitalinkomster, såsom räntor, utdelningar och kapitalvinster, med en enhetlig skattesats på 30 procent. Sedan reformen genomfördes har emellertid flera undantag från denna princip införts.

Ett exempel på avsteg från likformighetsprincipen är beskattningen av sparande på investeringssparkonto (ISK), en sparform för privatpersoner som infördes 2012. Till skillnad från konventionell beskattning av kapital, där utdelningar och realiserade kapitalvinster beskattas och kapitalförluster under vissa förutsättningar får kvittas mot vinster, sker beskattningen av ISK i form av s.k. schablonbeskattning på kontots värde i stället för på den vinst man gör. Beskattningen är därmed inte direkt kopplad till den faktiska avkastningen. Skattesatsen på ISK bygger implicit på att värdet på innehaven i genomsnitt stiger med 1 procentenhet utöver avkastningen på riskfria statsobligationer. Den historiska avkastningen på börsen ligger betydligt högre än så, vilket innebär att över tid är ISK en mycket gynnsam sparform.

Ett annat exempel på bristande likformighet är de så kallade 3:12-reglerna, som reglerar beskattningen av utdelning och kapitalvinst för delägare i fåmansföretag. Reglerna innebär att aktiva delägare under vissa förutsättningar kan ta ut utdelning som beskattas lägre än arbetsinkomster. Inom det så kallade gränsbeloppet uppgår skatten på utdelning till 20 procent. Regelverket syftar bland annat till att motverka att arbetsinkomster omvandlas till lägre beskattade kapitalinkomster. Samtidigt har reglernas utformning och utveckling skapat betydande möjligheter till just sådan inkomstomvandling och skatteplanering som det var tänkt att reglerna skulle motverka.

Regeringen bör tillsätta en utredning om 3:12 reglerna i syfte att skapa en reformerad kapitalinkomstbeskattning, präglad av likformighet och rättvisa. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Vänsterpartiets förslag:

- Inför ett tak på 2 miljoner kronor på sparande inom ISK. Sparande utöver taket ska beskattas med den vanliga skatten på kapitalinkomster. Sänk gränsen för skattefrihet till 50 000 kronor.
- Reformera 3:12 reglerna i syfte att skapa en enhetlig och rättvis kapitalbeskattning.

7.4 Oligopolskatt på bankernas övervinster

Bankerna har gjort rekordvinster de senaste åren. Den främsta anledningen till att de lyckats med detta beror på den bristande konkurrensen på bankmarknaden. Den svenska

bankmarknaden är ett oligopol som domineras av de fyra storbankerna. Detta har resulterat i att de svenska bankerna under lång tid har tjänat mer än sina europeiska motsvarigheter. För att komma till rätta med detta har Vänsterpartiet föreslagit att använda statens bank (SBAB) för att sätta press på de övriga bankerna. Detta kan uppnås genom att SBAB:s avkastningskrav sänks från tio till fem procent, utöver statsobligationsräntan. Det är samma nivå som gällde fram till 2013.

Så länge det inte finns ett regelverk på plats som skapar en mer pressad konkurrens på bankmarknaden anser Vänsterpartiet att bankernas övervinster ska beskattas. Vänsterpartiet föreslår därför att en tillfällig bankskatt införs. Förslaget innebär att en skatt på 50 procent av bankernas övervinster införs under perioden 2027–2029, och som kan förlängas om den bristande konkurrensen kvarstår. Med övervinster avses här den överskjutande vinst som ligger över ett genomsnitt av vinsterna 2018–2022. En försiktig bedömning är att en sådan skatt kommer öka skatteintäkterna med cirka 10 miljarder kronor under 2027. Regeringen bör återkomma med förslag på en bankskatt i enlighet med vad som anförs ovan. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Vänsterpartiets förslag:

- Inför en bankskatt på 50 procent av bankernas övervinster.

7.5 Skatt på förvärvsinkomster

Den svenska skattedebatten har präglats av ett tydligt fokus på att sänka skatten på arbetsinkomster. Beskattningen av arbetsinkomster innehåller i dag mer än tio olika former av skattereduktioner – däribland rut- och rotavdrag och olika former av jobbskatteavdrag. Enbart jobbskatteavdraget innebär en skattereduktion med cirka 220 miljarder kronor per år.[31] De olika jobbskatteavdragen motiveras främst med att de ska öka incitamenten till arbete och på så sätt öka sysselsättningen. Men det är en dyr och ineffektiv politik. Regeringens eget expertorgan, Finanspolitiska rådet, har noterat att det inte behövs ökade incitament för arbete på arbetsmarknaden.[32] Ett mått på en skattesänknings effekt är den s.k. självfinansieringsgraden. Den mäter hur stor del av den ursprungliga offentligfinansiella nettokostnaden som på lång sikt upphör på grund av ett ökat arbetsutbud. Bland borgerliga debattörer låter det ofta som att

[31] Regeringens skrivelse 2025/26:98 Redovisning av skatteutgifter 2026.
[32] Finanspolitiska rådet, ”Svensk finanspolitik 2024”.

skattesänkningar finansierar sig själva. Detta stämmer dock inte. Regeringen bedömde att deras senaste jobbskatteavdrag i budgetpropositionen för 2026 hade en självfinansieringsgrad på 21 procent.[33] Med det avses hur stor del av den ursprungliga offentligfinansiella nettokostnaden som på lång sikt upphör på grund av ökad sysselsättning. I sitt remissvar på förslaget konstaterade Konjunkturinstitutet att: ”Myndigheten vill dock påpeka att effekterna på sysselsättning och konjunkturåterhämtning sannolikt är små i förhållande till förslagets kostnad”.[34]

En viktig skatteprincip bör vara att lika inkomster ska beskattas lika. Denna princip har slagits sönder i och med införandet av de olika jobbskatteavdragen. Detta eftersom jobbskatteavdragen endast omfattar arbetsinkomster. Detta innebär att den som är arbetslös och får 25 000 kronor i månaden från a-kassan betalar ca 1 900 kronor mer i skatt varje månad än den som har en arbetsinkomst på 25 000 kronor i månaden.

Idag är i praktiken skatteklyftan för ålderspensionärer sluten genom de förhöjda grundavdragen för äldre.[35] Vänsterpartiet föreslår att skatteklyftan sluts för alla inkomster, såsom sjuk- och rehabiliteringspenning, a-kassan, sjuk- och aktivitetsersättning och föräldraförsäkringen. Det innebär sänkt skatt för grupper med små ekonomiska marginaler.

Vänsterpartiet föreslår att jobbskatteavdragen trappas av på inkomster över 67 000 kronor i månaden, för att vara helt utfasade på månadsinkomster över 100 000 kronor i månaden.[36]

Vänsterpartiet noterar att riksdagen har tagit till sig vårt krav om att införa en skattereduktion för a-kasseavgifter. Vänsterpartiet föreslår också att en skattereduktion på 25 procent av fackföreningsavgifter införs.[37] En skattereduktion för fackföreningsavgift sänker kostnaden för fackligt medlemskap och möjliggör för fler att gå med i facket, vilket kan leda till högre organisationsgrad och en högre facklig närvaro. Därmed kan den svenska arbetsmarknadsmodellen stärkas, som historiskt tjänat såväl löntagarkollektivet som samhällsekonomin väl.

Vänsterpartiets förslag:

---

[33] Regeringens proposition 2025/26:32 Sänkt skatt på arbetsinkomster, pension och sjuk- och aktivitetsersättning

[34] https://www.regeringen.se/contentassets/ede8b6a5623549da9d8d601b54a97b8d/konjunkturinstitutet.pdf

[35] Gäller för ålderspension som tas ut efter man har fyllt 67 år. Från och med den 1 januari 2027 höjs denna gräns till det år man fyller 68 år.

[36] Förslaget beräknas stärka de offentliga finanserna med 14,5 mdkr (RUT 2026:814).

[37] Förslaget beräknas försvaga de offentliga finanserna med 2,7 mdkr (RUT 2025:792).

- Avtrappat jobbskatteavdrag från 67 000 kr/månad.
- Lika skatt på lika inkomst, vilket innebär sänkt skatt för sjuka, arbetslösa m.fl.
- Skattereduktion för avgift till fackförening.

7.6 Grönt rotavdrag

Vänsterpartiet är emot rotavdraget i dess nuvarande utformning. Rotavdraget har en liknande fördelningsprofil som rutavdraget, vilket innebär låg- och medelinkomsttagare subventionerar höginkomsttagares altanbyggen och köksrenoveringar. Rotavdraget brukar motiveras med att det omvandlar svartarbete till vita skatteinkomster. Riksrevisionen har granskat om rotavdraget uppfyller dess syfte. I rapporten ”Svart på vitt – rotavdragets kostnader och effekter” konstaterar författarna att rotavdraget: ”inte skapar tillräckligt stora skatteintäkter genom minskat svartarbete och ökat arbetsutbud för att motivera statens kostnader”.

Gemensamma medel bör gå till sådant som har en samhällsnytta. Vänsterpartiet föreslår därför att dagens rotavdrag görs om till ett grönt rotavdrag. Det nya gröna rotavdraget ska beviljas till åtgärder som minskar energiförbrukningen i bostäder samt till att stimulera återanvändning av byggmaterial och användningen av hållbara materialprodukter. På så vis kan ett grönt rotavdrag bidra till lägre energiförbrukning och en mer cirkulär ekonomi i bygg-och fastighetssektorn. Det gröna rotavdraget skapar incitament för privata fastighetsägare att renovera hållbart och klimatsmart. Kraven på tillåtna åtgärder ska kopplas till miljö- och klimatnytta, vilket gör avdraget relevant för hela samhället – inte bara för enskilda fastighetsägare. Det är omöjligt att veta hur många som skulle använda ett grönt rotavdrag och i vilken omfattning. I den här budgeten gör vi antagandet att nyttjandegraden uppgår till hälften av det nuvarande rotavdraget. Det nuvarande rotavdraget beräknas nästa år kosta cirka 12,4 miljarder. Vänsterpartiets gröna rotavdrag innebär således en besparing på 6,2 miljarder.

7.7 Sociala avgifter

I budgetpropositionen för 2026 föreslog regeringen sänkta arbetsgivaravgifter för unga mellan 19 och 23 år. Nedsättningen föreslås gälla mellan 1 april 2026 och 1 oktober 2027 och beräknas för 2027 försvaga de offentliga finanserna med 5,6 miljarder. Sänkta arbetsgivaravgifter har prövats många gånger tidigare. Utvärderingar av nedsatta arbetsgivaravgifter visar att effekterna på sysselsättningen är små eller obefintliga. Som

exempel kan nämnas den nedsättning av arbetsgivaravgifterna med drygt 10 procentenheter för personer i åldern 19–25 år som regeringen Reinfeldt genomförde. Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) kom i sin utvärdering av reformen fram till att intäktsbortfallet per jobb av sänkningen uppgick till mellan 1–1,6 miljoner kronor, vilket då var omkring fyra gånger högre än den genomsnittliga anställningskostnaden för 19–25-åringar.[38] Den största effekten av skattesänkningen blev ökade vinster för företag med en stor andel unga arbetstagare. Vänsterpartiet avvisar de sänkta arbetsgivaravgifterna för personer mellan 19 och 23 år och föreslår att hela området ses över då det finns en mängd olika nedsättningar med oklara effekter.

7.8 Miljöskatter

Reformeringen av miljö- och klimatskatter bör ske inom ramen för en samlad och genomtänkt miljöpolitik. Sveriges territoriella klimatutsläpp är med ca 1/3 vardera koncentrerad till industrin och inrikes transporter. Det är således dessa två områden som behöver stå i centrum om Sverige ska klara av att nå sina höga klimatmål. För att klimat- och miljöpolitiken ska få ett brett folkligt stöd måste den också ha en god fördelningsprofil, som tar hänsyn till människors olika ekonomiska förmåga och alternativ för att ställa om. Vänsterpartiet ser behov av en genomgripande skattereform som utjämnar de ekonomiska och regionala klyftorna och främjar hållbart resursutnyttjande med låg miljö- och klimatpåverkan i enlighet med våra klimat- och miljömål.

I budgetpropositionen för 2025 genomförde regeringen en rad förändringar som försvårar miljö- och klimatarbetet. De slopade skattereduktionen för mikroproduktion av förnybar el, de gjorde det billigare att köpa husbilar med stora klimatutsläpp samtidigt som de gjorde det dyrare att installera solceller. Dessa förslag försämrar Sveriges möjligheter att nå nationella klimatmål samt sitt klimatåtagande gentemot EU till 2030. I denna motion lägger Vänsterpartiet förslag på att omvandla dagens rotavdrag, som mest går till dyra köksrenoveringar, till ett grönt rotavdrag. Vi föreslår att tidigare och befintliga gröna skattereduktioner inkluderas i det gröna rotavdraget.

Vänsterpartiet föreslår att dagens regelverk för reseavdragen ersätts med ett färdmedelsneutralt och avståndsbaserat reseavdrag. Till skillnad mot dagens system

[38] Egelbark, J och N. Kaunitz (2013), ”Sänkta arbetsgivaravgifter för unga”, IFAU Rapport 2013:26.

som gynnar bilresor i storstadsregioner, skulle ett färdmedelsneutralt och avståndsbaserat reseavdrag behandla alla reseslag neutralt och utjämna regionala skillnader. Ett avståndsbaserat och färdmedelsneutralt reseavdrag är ett effektivt styrmedel för att sänka växthusgasutsläppen vid arbetspendling. Ett sådant regelverk skulle också minska det utbredda fusket som finns i dagens system.[39]

Regeringen bör införa ett färdmedelsneutralt och avståndsbaserat reseavdrag. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Resandet med flyget behöver kraftigt minska för att vi ska klara av våra klimatmål. Med Vänsterpartiets investeringspolitik för klimatet skulle behovet av inrikesflyg minska i betydande utsträckning. Men även utrikesflyget behöver minska i omfattning. Vänsterpartiet föreslår därför att flygskatten återinförs. Den beräknas stärka de offentliga finanserna med knappt 2 miljarder kronor.[40]

Vänsterpartiets förslag:

- Inför ett färdmedelsneutralt och avståndsbaserat reseavdrag.
- Inför ett grönt rotavdrag[41]
- Återinför flygskatten[42]

8. Utgiftsramar och fördelning av utgifter i statsbudgeten

Tabell 2 Förslag till utgiftsramar 2027

Tusental kronor

Utgiftsområde		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1	Rikets styrelse	21 330 986	−650 000
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	21 859 496	±0
3	Skatt, tull och exekution	15 991 342	±0
4	Rättsväsendet	101 001 838	±0
5	Internationell samverkan	5 212 641	±0
6	Försvar och samhällets krisberedskap	234 555 614	±0

[39] Förslaget beräknas stärka de offentliga finanserna med cirka 1,25 mdkr (se SOU 2019:36 Skattelättnad för arbetsresor.
[40] RUT, Dnr 2025:745
[41] Vänsterpartiet omvandlar dagens rotavdrag till ett grönt rotavdrag, vilket beräknas stärka de offentliga finanserna med 6,2 mkr.
[42] Beräknas stärka de offentliga finanserna med 1,9 mdkr 2027 (RUT, Dnr 2025:745).

7	Internationellt bistånd	45 131 854	1 000 000
8	Migration	12 734 107	−1 320 000
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	128 503 121	4 567 800
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	121 356 871	5 080 000
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	57 460 145	±0
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	99 933 519	13 900 000
13	Integration och jämställdhet	3 764 260	±0
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	90 593 964	8 934 000
15	Studiestöd	36 188 874	±0
16	Utbildning och universitetsforskning	106 946 784	±0
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	17 233 411	500 000
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	2 070 704	±0
19	Regional utveckling	4 567 201	±0
20	Klimat, miljö och natur	19 155 227	±0
21	Energi	7 640 433	2 000 000
22	Kommunikationer	113 058 515	6 500 000
23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	22 175 007	±0
24	Näringsliv	10 470 374	±0
25	Allmänna bidrag till kommuner	181 861 055	6 978 000
26	Statsskuldsräntor m.m.	30 755 200	±0
27	Avgiften till Europeiska unionen	61 638 270	±0
Summa utgiftsområden		**1 573 190 813**	**47 489 800**
Minskning av anslagsbehållningar inkl. SSR		−15 857 000	±0
Summa utgifter		**1 557 333 813**	**47 489 800**
Riksgäldskontorets nettoutlåning		42 389 000	±0
Kassamässig korrigering		385 000	±0
Summa		**1 600 107 813**	**47 489 800**

Tabell 3 Förslag till utgiftsramar 2028–2029

Miljoner kronor

Utgiftsområde		**Avvikelse från regeringen**	
		2028	**2029**
1	Rikets styrelse	−650	−650
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	±0	±0
3	Skatt, tull och exekution	±0	±0
4	Rättsväsendet	±0	±0
5	Internationell samverkan	±0	±0
6	Försvar och samhällets krisberedskap	±0	±0
7	Internationellt bistånd	1 000	1 000
8	Migration	−1 270	−1 270
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	3 558	5 308

10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	5 080	5 080
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	±0	±0
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	13 900	13 900
13	Integration och jämställdhet	±0	±0
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	8 934	8 940
15	Studiestöd	±0	±0
16	Utbildning och universitetsforskning	±0	±0
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	500	500
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	±0	±0
19	Regional utveckling	±0	±0
20	Klimat, miljö och natur	±0	±0
21	Energi	2 000	2 000
22	Kommunikationer	6 500	6 500
23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	±0	±0
24	Näringsliv	±0	±0
25	Allmänna bidrag till kommuner	6 928	6 856
26	Statsskuldsräntor m.m.	±0	±0
27	Avgiften till Europeiska unionen	±0	±0
Summa utgiftsområden		**46 480**	**48 164**
Minskning av anslagsbehållningar inkl. SSR		±0	±0
Summa utgifter		**46 480**	**48 164**
Riksgäldskontorets nettoutlåning		±0	±0
Kassamässig korrigering		±0	±0
Summa		**46 480**	**48 164**

Tabell 4 Fördelning av utgifter i statsbudgeten 2027

Anslagsförslag 2027 för utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Tusental kronor

Ramanslag		**Regeringens förslag**	**Avvikelse från regeringen**
1:1	Kungliga hov- och slottsstaten	205 672	±0
2:1	Riksdagens ledamöter och partier m.m.	1 220 790	±0
2:2	Riksdagens förvaltningsanslag	1 233 059	±0
2:3	Riksdagens fastighetsanslag	405 000	±0
2:4	Riksdagens ombudsmän (JO)	170 024	±0
2:5	Riksrevisionen	405 764	±0
3:1	Sametinget	67 927	±0
4:1	Regeringskansliet m.m.	10 822 886	−650 000
5:1	Länsstyrelserna m.m.	4 548 586	±0
6:1	Allmänna val och demokrati	189 840	±0
6:2	Justitiekanslern	102 711	±0

6:3	Integritetsskyddsmyndigheten	232 662	±0
6:4	Valmyndigheten	176 812	±0
6:5	Stöd till politiska partier	169 200	±0
6:6	Institutet för mänskliga rättigheter	55 632	±0
7:1	Åtgärder för nationella minoriteter	159 271	±0
8:1	Mediestöd	1 027 119	±0
8:2	Mediemyndigheten	101 231	±0
9:1	Sieps och deltagande i EU-arbetet	36 800	±0
Summa		**21 330 986**	**−650 000**

Anslagsförslag 2027 för utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Tusental kronor

Ramanslag		**Regeringens förslag**	**Avvikelse från regeringen**
1:1	Kammarkollegiet	190 247	±0
1:2	Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter	33 050	±0
1:3	Arbetsgivarpolitiska frågor	2 443	±0
1:4	Statliga tjänstepensioner m.m.	17 497 400	±0
1:5	Finanspolitiska rådet	12 556	±0
1:6	Konjunkturinstitutet	77 802	±0
1:7	Statskontoret	320 610	±0
1:8	Statistiska centralbyrån	724 312	±0
1:9	Bidragsfastigheter	265 000	±0
1:10	Finansinspektionen	915 429	±0
1:11	Riksgäldskontoret	410 356	±0
1:12	Vissa garanti- och medlemsavgifter	168 712	±0
1:13	Statens servicecenter	928 467	±0
1:14	Finansmarknadsforskning	35 353	±0
1:15	Utbetalningsmyndigheten	276 759	±0
1:16	Renovering av operabyggnaden i Stockholm	1 000	±0
Summa		**21 859 496**	**±0**

Anslagsförslag 2027 för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Tusental kronor

Ramanslag		**Regeringens förslag**	**Avvikelse från regeringen**
1:1	Skatteverket	9 566 777	±0
1:2	Tullverket	3 494 000	±0
1:3	Kronofogdemyndigheten	2 586 565	±0
1:4	Kostnader som betalas av staten i konkurser	344 000	±0
Summa		**15 991 342**	**±0**

Anslagsförslag 2027 för utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Tusental kronor

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1	Polismyndigheten	49 039 271	±0
1:2	Säkerhetspolisen	3 159 524	±0
1:3	Åklagarmyndigheten	2 943 661	±0
1:4	Ekobrottsmyndigheten	1 252 771	±0
1:5	Sveriges Domstolar	8 640 612	±0
1:6	Kriminalvården	28 922 332	±0
1:7	Brottsförebyggande rådet	321 087	±0
1:8	Rättsmedicinalverket	711 951	±0
1:9	Brottsoffermyndigheten	82 147	±0
1:10	Ersättning för skador på grund av brott	502 953	±0
1:11	Rättsliga biträden m.m.	4 618 957	±0
1:12	Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	107 987	±0
1:13	Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	21 174	±0
1:14	Bidrag till brottsförebyggande arbete	158 157	±0
1:15	Myndigheten för säkerhet och integritetsskydd	48 681	±0
1:16	Domarnämnden	12 573	±0
1:17	Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet, gränsförvaltning och visering	458 000	±0
Summa		**101 001 838**	**±0**

Anslagsförslag 2027 för utgiftsområde 5 Internationell samverkan

Tusental kronor

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1	Avgifter till internationella organisationer	1 602 630	±0
1:2	Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	189 385	±0
1:3	Inspektionen för strategiska produkter	187 732	±0
1:4	Svenska institutet	150 823	±0
1:5	Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser	282 071	±0
1:6	Sveriges utrikes underrättelsetjänst	2 800 000	±0
Summa		**5 212 641**	**±0**

Anslagsförslag 2027 för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Tusental kronor

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1	Förbandsverksamhet och beredskap	80 503 410	±0
1:2	Försvarsmaktens insatser internationellt	7 377 154	±0
1:3	Anskaffning av materiel och anläggningar	81 312 458	±0
1:4	Forskning och teknikutveckling	1 628 905	±0
1:5	Statens inspektion för utrikesunderrättelseverksamhet	18 032	±0
1:6	Totalförsvarets plikt- och prövningsverk	594 237	±0
1:7	Officersutbildning m.m.	395 711	±0
1:8	Försvarets radioanstalt	4 120 422	±0
1:9	Totalförsvarets forskningsinstitut	830 930	±0

1:10	Nämnder m.m.	9 236	±0
1:11	Försvarets materielverk	4 638 096	±0
1:12	Underrättelsedomstolen	15 209	±0
1:13	Myndigheten för totalförsvarsanalys	95 297	±0
1:14	Stöd till Ukraina	40 000 000	±0
2:1	Kustbevakningen	2 250 718	±0
2:2	Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	506 850	±0
2:3	Ersättning för räddningstjänst m.m.	27 580	±0
2:4	Krisberedskap	5 837 308	±0
2:5	Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	555 671	±0
2:6	Myndigheten för civilt försvar	1 971 539	±0
2:7	Statens haverikommission	68 092	±0
2:8	Myndigheten för psykologiskt försvar	161 128	±0
2:9	Rakel Generation 2	917 142	±0
3:1	Strålsäkerhetsmyndigheten	720 489	±0
Summa		**234 555 614**	**±0**

Anslagsförslag 2027 för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Tusental kronor

Ramanslag		**Regeringens förslag**	**Avvikelse från regeringen**
1:1	Biståndsverksamhet	42 993 943	1 000 000
1:2	Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	1 822 066	±0
1:3	Nordiska Afrikainstitutet	18 994	±0
1:4	Folke Bernadotteakademin	221 156	±0
1:5	Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	50 000	±0
1:6	Utvärdering av internationellt bistånd	25 695	±0
Summa		**45 131 854**	**1 000 000**

Anslagsförslag 2027 för utgiftsområde 8 Migration

Tusental kronor

Ramanslag		**Regeringens förslag**	**Avvikelse från regeringen**
1:1	Migrationsverket	5 444 070	±0
1:2	Ersättningar och bostadskostnader	3 426 000	±0
1:3	Migrationspolitiska åtgärder	1 679 013	−1 320 000
1:4	Domstolsprövning i utlänningsmål	930 970	±0
1:5	Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål	140 800	±0
1:6	Offentligt biträde i utlänningsärenden	54 602	±0
1:7	Utresor för avvisade och utvisade	325 202	±0
1:8	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	733 450	±0
Summa		**12 734 107**	**−1 320 000**

Anslagsförslag 2027 för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Tusental kronor

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1	Socialstyrelsen	1 015 205	±0
1:2	Statens beredning för medicinsk och social utvärdering	100 646	±0
1:3	Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket	221 731	±0
1:4	Tandvårdsförmåner	15 581 895	3 500 000
1:5	Bidrag för läkemedelsförmånerna	41 549 000	2 700 000
1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	8 066 539	5 000 000
1:7	Sjukvård i internationella förhållanden	735 096	±0
1:8	Bidrag till psykiatri	3 471 393	±0
1:9	Läkemedelsverket	262 693	±0
1:10	E-hälsomyndigheten	555 854	±0
1:11	Prestationsbundna insatser för att korta vårdköerna	6 632 200	−6 632 200
1:12	Inspektionen för vård och omsorg	1 079 127	±0
1:13	Myndigheten för vård- och omsorgsanalys	45 629	±0
1:14	Civilt försvar inom hälso- och sjukvård	2 640 000	±0
2:1	Folkhälsomyndigheten	600 529	±0
2:2	Insatser för vaccinberedskap	153 500	±0
2:3	Bidrag till WHO	62 665	±0
2:4	Insatser mot hiv/aids och andra smittsamma sjukdomar	121 802	±0
2:5	Åtgärder avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel	95 316	±0
2:6	Stöd till främjande av en aktiv och meningsfull fritid för barn och unga	792 000	±0
2:7	Stöd för att förebygga ohälsa och ensamhet bland äldre	100 000	±0
3:1	Myndigheten för delaktighet	73 897	±0
3:2	Bidrag till funktionshindersorganisationer	208 742	±0
4:1	Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd	68 547	±0
4:2	Vissa statsbidrag inom funktionshindersområdet	789 714	±0
4:3	Bilstöd till personer med funktionsnedsättning	266 237	±0
4:4	Kostnader för statlig assistansersättning	28 814 756	±0
4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	5 943 740	±0
4:6	Statens institutionsstyrelse	2 489 622	±0
4:7	Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	4 868 301	±0
5:1	Barnombudsmannen	41 535	±0
5:2	Barnets rättigheter	73 761	±0
6:1	Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Förvaltning	59 946	±0
6:2	Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Forskning	921 503	±0
Summa		**128 503 121**	**4 567 800**

Anslagsförslag 2027 för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen

1:1	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	49 240 652	2 800 000
1:2	Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	54 825 000	2 280 000
1:3	Merkostnadsersättning och handikappersättning	1 422 000	±0
1:4	Arbetsskadeersättningar m.m.	2 570 000	±0
1:5	Ersättning inom det statliga personskadeskyddet	39 798	±0
1:6	Bidrag för sjukskrivningsprocessen	1 436 700	±0
2:1	Försäkringskassan	11 742 386	±0
2:2	Inspektionen för socialförsäkringen	80 335	±0
Summa		**121 356 871**	**5 080 000**

Anslagsförslag 2027 för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Tusental kronor

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1	Garantipension till ålderspension	28 549 600	±0
1:2	Efterlevandepensioner till vuxna	7 069 200	±0
1:3	Bostadstillägg till pensionärer	13 620 300	±0
1:4	Äldreförsörjningsstöd	1 670 500	±0
1:5	Inkomstpensionstillägg	5 762 000	±0
2:1	Pensionsmyndigheten	788 545	±0
Summa		**57 460 145**	**±0**

Anslagsförslag 2027 för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Tusental kronor

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1	Barnbidrag	31 043 485	12 600 000
1:2	Föräldraförsäkring	47 166 974	±0
1:3	Underhållsstöd	2 682 146	±0
1:4	Adoptionsbidrag	9 784	±0
1:5	Barnpension och efterlevandestöd	1 138 200	±0
1:6	Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag	7 586 178	±0
1:7	Pensionsrätt för barnår	7 718 100	±0
1:8	Bostadsbidrag	2 588 652	1 300 000
Summa		**99 933 519**	**13 900 000**

Anslagsförslag 2027 för utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet

Tusental kronor

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1	Integrationsåtgärder	96 925	±0
1:2	Kommunersättningar vid flyktingmottagande	2 488 092	±0
2:1	Diskrimineringsombudsmannen	173 208	±0
2:2	Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	110 919	±0
3:1	Särskilda jämställdhetsåtgärder	627 039	±0

3:2	Jämställdhetsmyndigheten	197 914	±0
3:3	Bidrag för kvinnors organisering	48 163	±0
4:1	Åtgärder mot utanförskap	22 000	±0
Summa		**3 764 260**	**±0**

Anslagsförslag 2027 för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Tusental kronor

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1	Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	7 970 979	934 000
1:2	Bidrag till arbetslöshetsersättning och ersättningar till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser	44 658 409	6 000 000
1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	6 239 749	2 000 000
1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	20 518 035	±0
1:5	Nystartsjobb och etableringsjobb	2 434 047	±0
1:6	Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	134 446	±0
1:7	Europeiska socialfonden+ m.m. för perioden 2021–2027	1 825 000	±0
1:8	Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering	53 568	±0
1:9	Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	87 826	±0
1:10	Bidrag till administration av arbetslöshetsförsäkringen	67 386	±0
1:11	Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten	8 303	±0
1:12	Bidrag till lönegarantiersättning	2 110 000	±0
1:13	Grundläggande omställnings- och kompetensstöd	3 202 598	±0
2:1	Arbetsmiljöverket	1 018 298	±0
2:2	Arbetsdomstolen	39 073	±0
2:3	Internationella arbetsorganisationen (ILO)	43 722	±0
2:4	Medlingsinstitutet	70 525	±0
2:5	Regional skyddsombudsverksamhet	112 000	±0
Summa		**90 593 964**	**8 934 000**

Anslagsförslag 2027 för utgiftsområde 15 Studiestöd

Tusental kronor

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1	Studiehjälp	4 563 197	±0
1:2	Studiemedel	19 579 363	±0
1:3	Omställningsstudiestöd	7 881 001	±0
1:4	Statens utgifter för räntor på studielån	2 871 361	±0
1:5	Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk	63 150	±0
1:6	Bidrag till vissa studiesociala ändamål	27 000	±0
1:7	Centrala studiestödsnämnden	1 183 742	±0
1:8	Överklagandenämnden för studiestöd	20 060	±0
Summa		**36 188 874**	**±0**

Anslagsförslag 2027 för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Tusental kronor

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1	Statens skolverk	1 427 706	±0
1:2	Statens skolinspektion	701 283	±0
1:3	Specialpedagogiska skolmyndigheten	907 519	±0
1:4	Sameskolstyrelsen	69 865	±0
1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	4 898 885	±0
1:6	Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan	324 837	±0
1:7	Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola	6 260 000	±0
1:8	Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	206 720	±0
1:9	Bidrag till svensk undervisning i utlandet	130 582	±0
1:10	Fortbildning av lärare och förskolepersonal	1 129 526	±0
1:11	Skolforskningsinstitutet	49 524	±0
1:12	Praktiknära skolforskning	36 043	±0
1:13	Bidrag till lärarlöner	4 875 000	±0
1:14	Särskilda insatser inom skolområdet	173 418	±0
1:15	Statligt stöd för stärkt kunskapsutveckling	8 544 600	±0
1:16	Bidrag till vissa studier	17 525	±0
1:17	Statligt stöd till vuxenutbildning	3 572 422	±0
1:18	Myndigheten för yrkeshögskolan	205 871	±0
1:19	Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	4 420 166	±0
2:1	Universitetskanslersämbetet	168 858	±0
2:2	Universitets- och högskolerådet	334 004	±0
2:3	Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 260 544	±0
2:4	Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 655 676	±0
2:5	Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 649 383	±0
2:6	Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 786 098	±0
2:7	Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 595 089	±0
2:8	Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 968 396	±0
2:9	Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 113 515	±0
2:10	Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 005 572	±0
2:11	Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 729 486	±0
2:12	Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 368 114	±0
2:13	Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 936 915	±0

2:14	Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 216 111	±0
2:15	Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	899 054	±0
2:16	Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 000 509	±0
2:17	Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 479 043	±0
2:18	Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 237 657	±0
2:19	Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	844 032	±0
2:20	Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	537 505	±0
2:21	Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	835 193	±0
2:22	Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	315 771	±0
2:23	Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 296 299	±0
2:24	Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	435 071	±0
2:25	Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	989 024	±0
2:26	Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	361 365	±0
2:27	Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	678 629	±0
2:28	Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	315 909	±0
2:29	Malmö universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 161 752	±0
2:30	Malmö universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	334 705	±0
2:31	Mälardalens universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	755 663	±0
2:32	Mälardalens universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	313 257	±0
2:33	Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	321 601	±0
2:34	Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	120 835	±0
2:35	Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	239 019	±0
2:36	Stockholms konstnärliga högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	64 578	±0
2:37	Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	133 249	±0
2:38	Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	41 446	±0
2:39	Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	619 510	±0
2:40	Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå	121 153	±0

2:41	Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	518 753	±0
2:42	Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå	122 477	±0
2:43	Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	570 986	±0
2:44	Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå	130 055	±0
2:45	Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	503 753	±0
2:46	Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	116 924	±0
2:47	Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	489 719	±0
2:48	Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	109 636	±0
2:49	Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	391 075	±0
2:50	Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå	75 283	±0
2:51	Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	462 191	±0
2:52	Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå	105 877	±0
2:53	Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	199 218	±0
2:54	Konstfack: Forskning och utbildning på forskarnivå	26 299	±0
2:55	Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	77 808	±0
2:56	Kungl. Konsthögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	16 056	±0
2:57	Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	158 917	±0
2:58	Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Forskning och utbildning på forskarnivå	26 450	±0
2:59	Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	515 789	±0
2:60	Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	142 502	±0
2:61	Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	48 373	±0
2:62	Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	57 444	±0
2:63	Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	4 512 186	±0
2:64	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	810 269	±0
2:65	Särskilda medel till universitet och högskolor	1 023 141	±0
2:66	Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	3 152 269	±0
2:67	Särskilda bidrag inom högskoleområdet	50 980	±0
3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	7 917 896	±0
3:2	Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	510 061	±0
3:3	Vetenskapsrådet: Förvaltning	215 513	±0
3:4	Rymdforskning och rymdverksamhet	1 518 356	±0

3:5	Rymdstyrelsen: Förvaltning	85 198	±0
3:6	Institutet för rymdfysik	66 974	±0
3:7	Kungl. biblioteket	515 655	±0
3:8	Polarforskningssekretariatet	126 349	±0
3:9	Sunet	49 183	±0
3:10	Överklagandenämnden för etikprövning	5 898	±0
3:11	Etikprövningsmyndigheten	71 388	±0
3:12	Nämnden för prövning av oredlighet i forskning	16 191	±0
3:13	Särskilda utgifter för forskningsändamål	89 495	±0
3:14	Gentekniknämnden	5 223	±0
4:1	Internationella program	81 589	±0
4:2	Avgift till Unesco och ICCROM	32 186	±0
4:3	Kostnader för Svenska Unescorådet	12 074	±0
4:4	Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning	22 043	±0
Summa		**106 946 784**	**±0**

Anslagsförslag 2027 för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Tusental kronor

Ramanslag		**Regeringens förslag**	**Avvikelse från regeringen**
1:1	Statens kulturråd	84 523	±0
1:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	357 582	±0
1:3	Skapande skola	226 464	±0
1:4	Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet	44 153	±0
1:5	Stöd till icke-statliga kulturlokaler	9 753	±0
1:6	Bidrag till regional kulturverksamhet	1 662 255	±0
1:7	Myndigheten för kulturanalys	20 907	±0
2:1	Bidrag till Operan och Dramaten	853 427	±0
2:2	Bidrag till vissa scenkonstinstitutioner	358 244	±0
2:3	Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	249 098	±0
2:4	Statens musikverk	114 626	±0
3:1	Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter	203 678	±0
3:2	Myndigheten för tillgängliga medier	153 206	±0
3:3	Institutet för språk och folkminnen	79 263	±0
4:1	Konstnärsnämnden	25 627	±0
4:2	Ersättningar och bidrag till konstnärer	570 530	±0
5:1	Riksarkivet	607 944	±0
6:1	Riksantikvarieämbetet	363 298	±0
6:2	Bidrag till kulturmiljövård	269 782	±0
6:3	Kyrkoantikvarisk ersättning	490 000	±0
6:4	Bidrag till arbetslivsmuseer	8 000	±0
7:1	Centrala museer: Myndigheter	1 681 093	±0
7:2	Centrala museer: Stiftelser	282 714	±0
7:3	Bidrag till vissa museer	79 218	±0
7:4	Forum för levande historia	64 591	±0

7:5	Statliga utställningsgarantier och inköp av vissa kulturföremål	80	±0
7:6	Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön	42 518	±0
7:7	Bidrag till bild-, form- och slöjdområdet	53 708	±0
8:1	Stöd till trossamfund	82 000	±0
9:1	Filmstöd	554 444	±0
10:1	Sändningar av TV Finland	9 574	±0
10:2	Forskning och dokumentation om medieutvecklingen	3 658	±0
10:3	Avgift till Europeiska audiovisuella observatoriet	733	±0
10:4	Stöd till taltidningar	43 406	±0
11:1	Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor	87 186	±0
11:2	Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	240 680	±0
11:3	Särskilda insatser inom ungdomspolitiken	2 000	±0
12:1	Stöd till idrotten	2 152 811	±0
12:2	Bidrag till allmänna samlingslokaler	52 164	±0
12:3	Stöd till friluftsorganisationer	109 785	±0
12:4	Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer	15 000	±0
12:5	Insatser för den ideella sektorn	223 758	±0
12:6	Stöd till plats för idrott	250 000	±0
13:1	Statsbidrag till studieförbund	1 496 023	500 000
13:2	Statsbidrag till folkhögskolor	2 521 760	±0
13:3	Bidrag till tolkutbildning	57 331	±0
13:4	Särskilt utbildningsstöd	268 158	±0
14:1	Spelinspektionen	106 658	±0
Summa		**17 233 411**	**500 000**

Anslagsförslag 2027 för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik

Tusental kronor

Ramanslag		**Regeringens förslag**	**Avvikelse från regeringen**
1:1	Bostadspolitisk utveckling	405 600	±0
1:2	Statsbidrag till byggemenskaper	4 000	±0
1:3	Boverket	324 725	±0
1:4	Statens geotekniska institut	59 903	±0
1:5	Lantmäteriet	958 532	±0
2:1	Konsumentverket	200 726	±0
2:2	Allmänna reklamationsnämnden	69 095	±0
2:3	Fastighetsmäklarinspektionen	44 999	±0
2:4	Bidrag till miljömärkning av produkter	3 124	±0
Summa		**2 070 704**	**±0**

Anslagsförslag 2027 för utgiftsområde 19 Regional utveckling

Tusental kronor

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1	Regionala utvecklingsåtgärder	2 156 337	±0
1:2	Transportbidrag	455 864	±0
1:3	Europeiska regionala utvecklingsfonden och Fonden för en rättvis omställning perioden 2021–2027	1 955 000	±0
Summa		**4 567 201**	**±0**

Anslagsförslag 2027 för utgiftsområde 20 Klimat, miljö och natur

Tusental kronor

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1	Naturvårdsverket	857 585	±0
1:2	Miljöövervakning m.m.	418 714	±0
1:3	Åtgärder för värdefull natur	1 768 335	±0
1:4	Sanering och återställning av förorenade områden	813 818	±0
1:5	Miljöforskning	93 825	±0
1:6	Kemikalieinspektionen	345 653	±0
1:7	Avgifter till internationella organisationer	342 531	±0
1:8	Åtgärder för minskade kväveutsläpp till luft i jordbrukssektorn	100 000	±0
1:9	Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	359 155	±0
1:10	Klimatanpassning	89 500	±0
1:11	Åtgärder för havs- och vattenmiljö	1 280 565	±0
1:12	Insatser för internationella klimatinvesteringar	163 450	±0
1:13	Internationellt miljösamarbete	57 400	±0
1:14	Skydd av värdefull natur	775 500	±0
1:15	Havs- och vattenmyndigheten	379 940	±0
1:16	Klimatinvesteringar	3 650 000	±0
1:17	Klimatpremier	2 520 000	±0
1:18	Industriklivet	1 003 000	±0
1:19	Åtgärder för ras- och skredsäkring längs Göta älv	115 000	±0
1:20	Driftstöd för bio-CCS	1 714 000	±0
1:21	Åtgärder inom ramen för den sociala klimatfonden	900 000	±0
1:22	Miljöprövningsmyndigheten	125 000	±0
2:1	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande	141 848	±0
2:2	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning	1 140 408	±0
Summa		**19 155 227**	**±0**

Anslagsförslag 2027 för utgiftsområde 21 Energi

Tusental kronor

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1	Statens energimyndighet	620 744	±0
1:2	Insatser för energieffektivisering	323 000	±0

1:3	Energiforskning	1 527 723	±0
1:4	Energimarknadsinspektionen	245 189	±0
1:5	Energiplanering	1 425 000	±0
1:6	Avgifter till internationella organisationer	33 328	±0
1:7	Elsäkerhetsverket	97 449	±0
1:8	Laddinfrastruktur	850 000	±0
1:9	Biogasstöd	1 035 000	±0
1:10	Energiberedskap	561 000	±0
1:11	Elberedskap	846 000	±0
1:12	Energistöd	25 000	2 000 000
1:13	Subvention av förväntade kostnader för lån till nya kärnkraftsreaktorer	50 000	±0
1:14	Ersättning för dubbelriktade differenskontrakt för nya kärnkraftsreaktorer	1 000	±0
Summa		**7 640 433**	**2 000 000**

Anslagsförslag 2027 för utgiftsområde 22 Kommunikationer

Tusental kronor

Ramanslag		**Regeringens förslag**	**Avvikelse från regeringen**
1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur	50 094 222	±0
1:2	Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	42 586 177	±0
1:3	Trafikverket	6 637 213	±0
1:4	Ersättning för sjöräddning och fritidsbåtsändamål	353 808	±0
1:5	Ersättning för viss kanal- och slussinfrastruktur	85 284	±0
1:6	Ersättning avseende flygplatser	662 013	±0
1:7	Trafikavtal	948 000	±0
1:8	Viss internationell verksamhet	30 557	±0
1:9	Statens väg- och transportforskningsinstitut	92 959	±0
1:10	Från EU-budgeten finansierade stöd till Transeuropeiska nätverk	270 000	±0
1:11	Trängselskatt i Stockholm	2 213 224	±0
1:12	Transportstyrelsen	2 736 785	±0
1:13	Trängselskatt i Göteborg	1 194 228	±0
1:14	Sjöfartsstöd	1 700 000	±0
1:15	Infrastruktur för flygtrafiktjänst	411 000	±0
1:16	Obemannad luftfart	30 000	±0
2:1	Digitaliseringsmyndigheten	639 078	±0
2:2	Ersättning för särskilda tjänster för personer med funktionsnedsättning	106 278	±0
2:3	Grundläggande betaltjänster	25 037	±0
2:4	Informationsteknik och telekommunikation	153 844	±0
2:5	Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation	1 998 914	±0
2:6	Digital förvaltning	89 894	±0
99:1	Förläng halverade priser i kollektivtrafiken	±0	6 500 000
Summa		**113 058 515**	**6 500 000**

Anslagsförslag 2027 för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Tusental kronor

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1	Skogsstyrelsen	641 897	±0
1:2	Insatser för skogsbruket	574 373	±0
1:3	Statens veterinärmedicinska anstalt	248 602	±0
1:4	Bidrag till veterinär fältverksamhet	161 697	±0
1:5	Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder	9 933	±0
1:6	Bekämpning av smittsamma djursjukdomar	133 349	±0
1:7	Ersättningar för viltskador m.m.	57 778	±0
1:8	Statens jordbruksverk	1 009 633	±0
1:9	Bekämpning av växtskadegörare	18 000	±0
1:10	Gårdsstöd m.m.	7 596 048	±0
1:11	Intervention för jordbruksprodukter m.m.	202 196	±0
1:12	Nationell medfinansiering till den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027	2 254 111	±0
1:13	Finansiering från EU-budgeten till den gemensamma jordbrukspolitikens andra pelare 2023–2027	2 514 238	±0
1:14	Livsmedelsverket	701 878	±0
1:15	Konkurrenskraftig livsmedelssektor	131 160	±0
1:16	Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.	57 413	±0
1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	531 000	±0
1:18	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	19 830	±0
1:19	Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.	24 116	±0
1:20	Åtgärder på fjällägenheter	1 529	±0
1:21	Främjande av rennäringen m.m.	131 915	±0
1:22	Sveriges lantbruksuniversitet	2 454 274	±0
1:23	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	848 164	±0
1:24	Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien	1 177	±0
1:25	Slakterikontroll	170 739	±0
1:26	Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet	1 445 000	±0
1:27	Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	71 631	±0
1:28	Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	163 326	±0
Summa		**22 175 007**	**±0**

Anslagsförslag 2027 för utgiftsområde 24 Näringsliv

Tusental kronor

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1	Verket för innovationssystem	316 470	±0
1:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	3 333 255	±0
1:3	Institutens strategiska kompetensmedel	816 268	±0
1:4	Tillväxtverket	483 970	±0

1:5	Näringslivsutveckling	169 542	±0
1:6	Myndigheten för tillväxt- och transportanalys	157 222	±0
1:7	Turismfrämjande	114 613	±0
1:8	Sveriges geologiska undersökning	389 206	±0
1:9	Geovetenskaplig forskning	5 923	±0
1:10	Miljösäkring av oljelagringsanläggningar	14 000	±0
1:11	Bolagsverket	289 181	±0
1:12	Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien	12 327	±0
1:13	Konkurrensverket	238 392	±0
1:14	Konkurrensforskning	10 804	±0
1:15	Upprustning och drift av Göta kanal	39 910	±0
1:16	Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag	18 850	±0
1:17	Kapitalinsatser i statligt ägda företag	1 801 000	±0
1:18	Avgifter till vissa internationella organisationer	16 860	±0
1:19	Finansiering av rättegångskostnader	18 000	±0
1:20	Bidrag till företagsutveckling och innovation	269 472	±0
1:21	Patent- och registreringsverket	376 617	±0
1:22	Stöd vid korttidsarbete	100 000	±0
1:23	Myndigheten för redovisning och revision	15 259	±0
2:1	Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	37 781	±0
2:2	Kommerskollegium	135 243	±0
2:3	Exportfrämjande verksamhet	487 867	±0
2:4	Investeringsfrämjande	107 772	±0
2:5	Avgifter till internationella handelsorganisationer	26 517	±0
2:6	Bidrag till standardiseringen	45 136	±0
2:7	AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning	496 000	±0
3:1	Upphandlingsmyndigheten	126 917	±0
Summa		**10 470 374**	**±0**

Anslagsförslag 2027 för utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

Tusental kronor

Ramanslag		**Regeringens förslag**	**Avvikelse från regeringen**
1:1	Kommunalekonomisk utjämning	175 360 793	6 978 000
1:2	Utjämningsbidrag för LSS-kostnader	6 242 612	±0
1:3	Bidrag till kommunalekonomiska organisationer	7 150	±0
1:4	Tillfälligt stöd till enskilda regioner	250 000	±0
1:5	Bidrag för stärkt effektivitet i kommunsektorn	500	±0
Summa		**181 861 055**	**6 978 000**

Anslagsförslag 2027 för utgiftsområde 26 Statsskuldsräntor m.m.

Tusental kronor

Ramanslag	**Regeringens förslag**	**Avvikelse från regeringen**

1:1	Räntor på statsskulden	30 600 000	±0
1:2	Oförutsedda utgifter	10 000	±0
1:3	Riksgäldskontorets provisionsutgifter	145 200	±0
Summa		**30 755 200**	**±0**

Anslagsförslag 2027 för utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Avgiften till Europeiska unionen	61 638 270	±0
Summa	**61 638 270**	**±0**

9. Den offentliga sektorns finanser m.m.

Tabell 5 Den offentliga sektorns finanser

Miljoner kronor - avvikelse från regeringen

	2027	2028	2029
Offentlig sektors inkomster	37 559	34 060	34 910
Offentlig sektors utgifter	49 900	48 940	50 724
Finansiellt sparande i offentlig sektor	**−12 341**	**−14 880**	**−15 814**
Staten	−13 081	−15 820	−16 754
Ålderspensionssystemet	740	940	940
Kommunsektorn	±0	±0	±0
Finansiellt sparande i procent av BNP (nivå)	**−2,03 %**	**−0,91 %**	**−0,30 %**

Tabell 6 Kommunsektorns finanser

Miljoner kronor - avvikelse från regeringen

	2027	2028	2029
Kommunsektorns inkomster	**16 086**	**14 011**	**16 679**
Kommunal inkomstskatt	3 150	3 400	3 500
Kapitalinkomster och övriga inkomster	±0	±0	±0
Statsbidrag under utgiftsområde 25	6 978	6 928	6 856
därav ekonomiska regleringar	−1 900	−1 900	−1 900
Statsbidrag från övriga utgiftsområden	5 958	3 683	6 323
Kommunsektorns utgifter	**16 086**	**14 011**	**16 679**
Finansiellt sparande i kommunsektorn	**±0**	**±0**	**±0**

Tabell 7 Statens budgetsaldo och statsskulden

Miljoner kronor - avvikelse från regeringen

	2027	2028	2029
Inkomster i statens budget	**34 409**	**30 660**	**31 410**
därav inkomster av försåld egendom	±0	±0	±0
Utgifter i statens budget	**47 490**	**46 480**	**48 164**
därav statsskuldsräntor	±0	±0	±0
Riksgäldskontorets nettoutlåning	±0	±0	±0
Kassamässig korrigering	±0	±0	±0
Statens budgetsaldo	**−13 081**	**−15 820**	**−16 754**

Tabell 8 Inkomster i statens budget

Miljoner kronor - avvikelse från regeringen

	2027	2028	2029
Direkta skatter på arbete	8 850	9 050	9 150
Indirekta skatter på arbete	5 559	±0	±0
Skatt på kapital	21 400	23 300	24 000
Skatt på konsumtion och insatsvaror	1 950	2 010	2 060
Offentliga sektorns skatteintäkter	**37 759**	**34 360**	**35 210**
avgår skatter till andra sektorer	−3 350	−3 700	−3 800
Statens skatteintäkter	**34 409**	**30 660**	**31 410**
Periodiseringar	±0	±0	±0
Statens skatteinkomster	**34 409**	**30 660**	**31 410**
Övriga inkomster	±0	±0	±0
Inkomster i statens budget	**34 409**	**30 660**	**31 410**

Tabell 9 Utgiftstak för staten

Miljoner kronor - avvikelse från regeringen

	2027	2028	2029
Takbegränsade utgifter	47 490	46 480	48 164
Budgeteringsmarginal	0	±0	±0
Utgiftstak för staten	**47 490**	**46 480**	**48 164**

10. Beräkning av statsbudgetens inkomster

Tabell 10 Beräkning av statsbudgetens inkomster 2027

Tusental kronor

Inkomsttitel	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1100 Direkta skatter på arbete	**847 984 103**	**8 850 000**
1111 Statlig inkomstskatt	73 434 448	100 000
1115 Kommunal inkomstskatt	1 052 237 765	3 150 000
1120 Allmän pensionsavgift	180 087 505	200 000
1130 Artistskatt	±0	±0
1140 Skattereduktioner	−457 775 615	5 400 000

1200 Indirekta skatter på arbete	**845 815 207**	**5 559 000**
1210 Arbetsgivaravgifter	833 488 507	5 559 000
1240 Egenavgifter	11 480 974	±0
1260 Avgifter till premiepensionssystemet	−56 997 005	±0
1270 Särskild löneskatt	69 631 459	±0
1280 Nedsättningar	−12 378 631	±0
1290 Tjänstegruppliv	589 903	±0
1300 Skatt på kapital	**474 922 631**	**21 400 000**
1310 Skatt på kapital, hushåll	112 869 296	11 400 000
1320 Skatt på företagsvinster	238 409 583	10 000 000
1330 Kupongskatt	9 746 884	±0
1340 Avkastningsskatt	45 286 871	±0
1350 Fastighetskatt	47 984 795	±0
1360 Stämpelskatt	13 897 991	±0
1380 Arvs- och gåvoskatt	±0	±0
1390 Riskskatt för kreditinstitut	6 727 211	±0
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	**761 466 633**	**1 950 000**
1410 Mervärdesskatt, hushåll	634 797 055	±0
1420 Skatt på alkohol och tobak	30 198 686	±0
1430 Energiskatt	37 733 024	±0
1440 Koldioxidskatt	23 381 968	±0
1450 Övriga skatter på energi och miljö	5 128 342	1 950 000
1470 Skatt på vägtrafik	21 989 571	±0
1480 Övriga skatter	8 237 987	±0
1500 Skatt på import	**9 285 402**	**±0**
1600 Restförda och övriga skatter	**4 250 876**	**±0**
1700 Avgående poster, skatter till EU	**−9 285 402**	**±0**
Offentliga sektorns skatteintäkter	**2 934 439 450**	**37 759 000**
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	**−1 451 258 423**	**−3 350 000**
Statens skatteintäkter	**1 483 181 027**	**34 409 000**
1900 Periodiseringar	**2 365 007**	**±0**
1000 Statens skatteinkomster (kassamässigt)	**1 485 546 034**	**34 409 000**
Övriga inkomster	**−77 547 640**	**±0**
2000 Inkomster av statens verksamhet	**48 804 435**	**±0**
3000 Inkomster av försåld egendom	**5 000 000**	**±0**

4000 Återbetalning av lån	**479 399**	**±0**
5000 Kalkylmässiga inkomster	**24 667 000**	**±0**
6000 Bidrag m.m. från EU	**14 829 735**	**±0**
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	**−171 328 209**	**±0**
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	**±0**	**±0**
Inkomster i statens budget	**1 407 998 394**	**34 409 000**

Tabell 11 Beräkning av statsbudgetens inkomster 2028–2029

Miljoner kronor

Inkomsttitel	**Avvikelse från regeringen**	
	2028	**2029**
1100 Direkta skatter på arbete	**9 050**	**9 150**
1111 Statlig inkomstskatt	100	100
1115 Kommunal inkomstskatt	3 400	3 500
1120 Allmän pensionsavgift	300	300
1130 Artistskatt	±0	±0
1140 Skattereduktioner	5 250	5 250
1200 Indirekta skatter på arbete	**±0**	**±0**
1210 Arbetsgivaravgifter	±0	±0
1240 Egenavgifter	±0	±0
1260 Avgifter till premiepensionssystemet	±0	±0
1270 Särskild löneskatt	±0	±0
1280 Nedsättningar	±0	±0
1290 Tjänstegruppliv	±0	±0
1300 Skatt på kapital	**23 300**	**24 000**
1310 Skatt på kapital, hushåll	13 300	14 000
1320 Skatt på företagsvinster	10 000	10 000
1330 Kupongskatt	±0	±0
1340 Avkastningsskatt	±0	±0
1350 Fastighetskatt	±0	±0
1360 Stämpelskatt	±0	±0
1380 Arvs- och gåvoskatt	±0	±0
1390 Riskskatt för kreditinstitut	±0	±0
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	**2 010**	**2 060**
1410 Mervärdesskatt, hushåll	±0	±0
1420 Skatt på alkohol och tobak	±0	±0
1430 Energiskatt	±0	±0
1440 Koldioxidskatt	±0	±0
1450 Övriga skatter på energi och miljö	2 010	2 060
1470 Skatt på vägtrafik	±0	±0
1480 Övriga skatter	±0	±0

1500 Skatt på import	**±0**	**±0**
1600 Restförda och övriga skatter	**±0**	**±0**
1700 Avgående poster, skatter till EU	**±0**	**±0**
Offentliga sektorns skatteintäkter	**34 360**	**35 210**
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	**−3 700**	**−3 800**
Statens skatteintäkter	**30 660**	**31 410**
1900 Periodiseringar	**±0**	**±0**
1000 Statens skatteinkomster (kassamässigt)	**30 660**	**31 410**
Övriga inkomster	**±0**	**±0**
2000 Inkomster av statens verksamhet	**±0**	**±0**
3000 Inkomster av försåld egendom	**±0**	**±0**
4000 Återbetalning av lån	**±0**	**±0**
5000 Kalkylmässiga inkomster	**±0**	**±0**
6000 Bidrag m.m. från EU	**±0**	**±0**
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	**±0**	**±0**
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	**±0**	**±0**
Inkomster i statens budget	**30 660**	**31 410**

Nooshi Dadgostar (V)

Andrea Andersson Tay (V)

Nadja Awad (V)

Samuel Gonzalez Westling (V)

Agnes Hultén (V)

David Höglund Velasquez (V)

Tobias Smedberg (V)

Ida Gabrielsson (V)